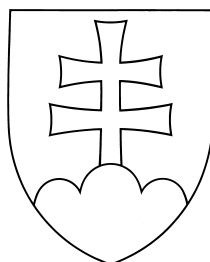

Číslo spisu

OU-RV-OSZP-2025/010145-015

Rožňava

07. 10. 2025

Záväzné stanovisko

zo zisťovacieho konania

Výrok

Okresný úrad Rožňava, odbor starostlivosti o životné prostredie ako orgán štátnej správy príslušný podľa § 2 ods. 3, § 3 ods. 1 a § 4 ods. 1 zákona NR SR č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s § 5 zákona NR SR č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako správny orgán podľa § 1 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a ako príslušný orgán podľa § 3 písm. l) v spojení s § 53 § 56 písm. b) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, určuje podľa § 29 ods. 2, v súlade s § 29 ods. 10 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov po vykonaní zisťovacieho konania vo veci predloženého oznámenia o zmene navrhovanej činnosti s názvom „Ťažba sadrovca a anhydritu v dobývacom priestore Gemerská Hôrka do 200 000 t/rok a základka vytŕažených priestorov do 200 000 t/rok“ navrhovateľa Danucem Slovensko a.s., Rohožník 906 38, IČO 00 214 973, v zastúpení na základe splnomocnenia spoločnosťou ENVEX s.r.o., Šafárikova 91, 048 01 Rožňava, IČO 47 552 620 takto:

zmene navrhovanej činnosti „Ťažba sadrovca a anhydritu v dobývacom priestore Gemerská Hôrka do 200 000 t/rok a základka vytŕažených priestorov do 200 000 t/rok“, uvedená v predloženom oznámení o zmene navrhovanej činnosti

sa nebude posudzovať

podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V súlade s ustanovením § 2 písm. d) a § 29 ods. 15 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa pre zmenu navrhovanej činnosti „Ťažba sadrovca a anhydritu v dobývacom priestore Gemerská Hôrka do 200 000 t/rok a základka vytŕažených priestorov do 200 000 t/rok“ určujú nasledovné opatrenia na zabránenie a zmiernenie znečisťovania životného prostredia:

1) Na spätné zasypávanie je možné použiť len druhy odpadov uvedené vo vyhláske č. 371/2015 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch.

- Na spätné zasypávanie sa pre právnickú osobu a fyzickú osobu – podnikateľa môžu použiť odpady s katalógovými číslami 01 04 08 odpadový štrk a drvené horniny iné ako uvedené v 01 04 07, 01 04 09 odpadový piesok a íly, 17 01 03 škridly a obkladový materiál a keramika, 17 01 07 zmesi betónu, tehál, škridiel, obkladového materiálu a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06, 17 05 04 zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03, 17 05 06 výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05 v zmysle ustanovenia § 20 ods. 3 vyhlášky č. 371/2015 Z. z.

- Odpad katalógového čísla č. 17 01 01 betón, 17 01 02 tehly a 20 02 02 zemina a kamenivo, nie je možné na spätné zasypávanie použiť, rovnako ani odpad katalóg. č. 02 04 01 zemina z čistenia a prania repy, nie je možné na spätné zasypávanie použiť, bez ohľadu na deklarované vykonávanie analýz.
- 2) Zariadenia na výrobu, úpravu a dopravu prašných materiálov je potrebné zakapotovať. Ak nemožno zabezpečiť prachotesnosť, je potrebné prašnosť v čo najväčšej miere obmedzovať.
- 3) Používať strojové a technické vybavenie prispôbené sypanému materiálu.
- 4) Prašné materiály skladovať výhradne v zastrešených a uzatvárateľných skladoch (objektoch).
- 5) Počas prepravovania prašných materiálov musí byť materiál zakrytý, ak nie je prašnosť obmedzená dostatočnou vlhkosťou.
- 6) Udržiavať potrebnú vlhkosť povrchu uskladnených prašných materiálov.
- 7) Nepripustiť prevádzku dopravných prostriedkov s nadmerným množstvom znečisťujúcich látok vo výfukových plynoch (využívať len vozidlá s technickým stavom overeným technickou a emisnou kontrolou).
- 8) Emisie z dopravy minimalizovať optimálnym vyťažením dopravných kapacít nákladných vozidiel.
- 9) Zabezpečiť čistenie stavebných vozidiel a mechanizmov s cieľom minimalizácie šírenia prašnosti do okolia.
- 10) Dopravné cesty a manipulačné plochy pravidelne čistiť a udržiavať dostatočnú vlhkosť povrchov na zabránenie rozprašovaniu alebo obmedzenie rozprašovania.
- 11) Viest' Prevádzkovú evidenciu a Prevádzkový poriadok zdroja znečisťovania ovzdušia.
- 12) Založiť protiveterné zazelenené zemné valy alebo vysadiť protiveternú ochrannú zeleň.
- 13) Zabezpečiť, aby nedochádzalo na záujmových druhoch odpadov, ktoré sa budú využívať ako základka k rozširovaniu nepôvodných a invázných druhov rastlín. V prípade ich výskytu je nutné ich okamžite odstraňovať mechanickým, chemickým alebo kombinovaným spôsobom.
- 14) Všetky používané mechanizmy musia byť vo vyhovujúcom technickom stave a musí byť zabezpečená ochrana pôdy pred znečistením ropnými látkami.
- 15) Všetky vody z povrchového odtoku otekajúce zo spevnených komunikácií, parkovísk a iných plôch, kde sa nedá vylúčiť ich prípadná kontaminácia ropnými látkami, je možné vypúšťať do povrchových vôd alebo podzemných vôd len po predchádzajúcom prečistení v zariadení na zachytávanie škodlivých látok.
- 16) Spevnené plochy a komunikácie riešiť so zreteľom zabezpečenia nepriepustnosti povrchového krytu týchto plôch tak, aby pri odvádzaní vôd z povrchového odtoku nedochádzalo k ich úniku pred zaústením do zariadenia na zachytávanie škodlivých látok.
- 17) Všetky spevnené plochy, kde sa nedá vylúčiť zaobchádzanie so škodlivými látkami a prípadne sklady určené na skladovanie nebezpečných látok, zabezpečiť tak, aby sa v prípade mimoriadnej situácie mohlo účinne zabrániť úniku škodlivých látok do povrchových vôd a podzemných vôd alebo do pôdy a aby sa zabránilo ich nežiadúcemu zmiešaniu s odpadovými vodami alebo s vodou z povrchového odtoku.
- 18) Materiál použitý pre izoláciu musí byť certifikovaný, alebo musí mať osvedčenie z hľadiska vhodnosti a to či už svojou odolnosťou voči chemickým účinkom nebezpečných látok ako aj z hľadiska fyzikálnych vlastností dôležitých v súvislosti s použitím a s kvalitou podkladnej konštrukcie.

Zo stanoviska Okresného úradu Rožňava, štátnej vodnej správy vyplývajú nasledovné požiadavky:

- V ďalšom stupni projektovej dokumentácie pre napojenie spevnených plôch na jestvujúci ORL je potrebné doplniť kapacitné posúdenie existujúceho ORL a existujúcej dažďovej kanalizácie vzhľadom na nové množstvá vôd z povrchového odtoku ako aj odvádzaných banských vôd, keďže sa pre celú plochu dobývacieho priestoru predpokladajú prítoky 13 až 23 l.s-1.
- V prípade potreby vypracovať resp. aktualizovať plán preventívnych opatrení na zamedzenie neovládateľného úniku nebezpečných látok do životného prostredia a postup v prípade ich úniku /havarijný plán/ a predložiť ho na schválenie Slovenskej inšpekcie životného prostredia.
- Dokumentáciu „Ťažba sadrovca a anhydritu v dobývacom priestore Gemerská Hôrka do 200 000 t/rok a základka vyťažených priestorov do 200 000 t/rok“ prerokovať so Slovenským vodohospodárskym podnikom, š. p., Povodie Hrona, OZ a Slovenským hydrometeorologickým ústavom Banská Bystrica.
- Vodné stavby (na povrchu) riešiť v ďalších stupňoch v samostatnej časti projektovej dokumentácie.
- V ďalšom stupni projektovej dokumentácie dopracovať monitoring vypúšťaných odpadových vôd (kvalita a množstvá) z banskej prevádzky Gemerská Hôrka - sadrovec do podzemných vôd.
- Pre vypúšťanie banských vôd požiadať Okresný úrad Rožňava, odbor starostlivosti o životné prostredie o prehodnotenie resp. vydanie nového povolenia na osobitné užívanie vôd podľa § 20 ods. 4 vodného zákona v spojitosti s § 40 ods. 2 písm. c) zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov.

- Pri návrhu odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle NV SR č. 269/2010, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.
- Ťažbu sadrovca a anhydritu v dobývacom priestore Gemerská Hôrka do 200 000 t/rok a zakládka vytŕažených priestorov do 200 000 t/rok predložiť Okresnému úradu Košice, Odboru starostlivosti o životné prostredie, Oddelene štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja pre vydanie záväzného stanoviska podľa § 16a ods. 1 vodného zákona.

Zo stanoviska Ministerstva životného prostredia SR vyplývajú nasledovné požiadavky:

- Do kapitoly 6.3 Geologické a hydrogeologické pomery údaje sa navrhuje doplniť informácie o geodynamických javoch a seizmicite územia.
- V informáciách o geologických a hydrogeologických pomeroch chýba začlenenie ložiska anhydritu a sadrovca ku konkrétnym geologickým a hydrogeologickým útvarom, tieto informácie bude potrebné doplniť. Doporučuje sa upraviť názov mapy č. 8 na „Mapa hlavných hydrogeologických rájónov“ a doplniť k nej legendu.
- Upozorňuje sa na nevyhnutnosť nezávislej kontroly vhodnosti materiálu na účel zasypávania lomu s ohľadom na možnú prítomnosť znečisťujúcich látok. Keďže zasypávanie lomu bude podľa oznámenia o zmene uskutočňované v dobývacom priestore, kde stále prebieha ťažba, požaduje sa týmto, aby plánovanou činnosťou a jej výsledkami nebolo sťažené, alebo znemožnené vydobytie zásob ložiska.

Toto záväzné stanovisko zo zisťovacieho konania je platné 3 roky od nadobudnutia právoplatnosti.

Umiestnenie zmeny navrhovanej činnosti

Zmena navrhovanej činnosti je realizovaná v Košickom kraji, v okrese Rožňava, na území 3 katastrálnych území a to v:

- k.ú. Gemerská Hôrka na pozemkoch parcelných čísel: 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 916, 917, 961, 965/1, 965/3, 965/6, 965/7, 965/19, 965/20, 965/21, 965/22, 965/23, 965/24, 965/25, 965/27, 965/28, 965/29, 965/30, 965/31, 965/32, 965/33, 965/34, 965/35, 965/36, 965/38, 965/39, 965/49, 965/50, 965/51, 965/52, 965/53, 965/55, 976, 976/1, 1489;
- k.ú. Meliata na pozemkoch parcelných čísel: 391, 393, 394, 1087;
- k.ú. Tiba na pozemku parcelného čísla: 52.

Opis technického a technologického riešenia

Dobývanie ložiska

Ložisko Gemerská Hôrka je v súčasnosti otvorené dvoma štôľňami nachádzajúcimi sa v extraviláne obce Gemerská Hôrka. Prvá štôľňa je razená v nadmorskej výške 215,6 m n. m. a jej ústie je situované na parcele KN-C č. 965/50. Druhá štôľňa je razená v nadmorskej výške 216,97 m n. m. a jej ústie je situované na parcele KN-C č. 965/53. Úvodná horizontálna štôľňa po 310 m prechádza do úpadnice dĺžky 50 m čím sa dosiahla výška projektovaného otvárkového horizontu 210 m n. m. Tento otvárkový horizont je rozfáraný podľa doterajšej povolenej banskej činnosti.

Druhé otvárkové banské dielo je dovrchná štôľňa, ktorá je razená v južnej časti pri hranici dobývacieho priestoru. Banské dielo slúži ako vetrací aj únikový východ z bane. Obidve banské diela sa môžu používať na odťažbu, ako aj na prepravu materiálu na pracoviská, resp. ako dopravné a únikové cesty. Z hľadiska vetrania úvodné banské dielo je vŕažné a dovrchné banské dielo je výdušné.

V zmysle Plánu otvárkovej prípravy a dobývania ložiska (ďalej len „POPD“) na ložisku Gemerská Hôrka sa dobývanie sadrovca a anhydritu realizuje pomocou dobývacej metódy: „Výstupkové dobývanie so zakladaním vydobytych priestorov“.

Parametre tejto dobývacej metódy sa určili na základe: „Návrhu parametrov dobývacej metódy pre ložisko sadrovca - anhydritu Gemerská Hôrka“ (Záverečná správa riešenia zmluvného výskumu, september 2008), ktorý vypracovali odborníci z Ústavu Montánných vied a ochrany životného prostredia, Fakulty BERG Technickej univerzity v Košiciach.

Parametre navrhovanej dobývacej metódy

Rozmery výstupku: cca 200 m x 200 m

Parametre pilierov: 8 m x 8 m

Šírka dobývacieho pásu: 8 m

Výška dobývanej lávky: 3 m

Pracovná výška lávky: 3,3 m

Nadmorská výška otvárkového (prvého) horizontu: 210 m n. m.

Nadmorská výška druhého horizontu: 180 m n. m.

Nadmorská výška tretieho horizontu: 150 m n. m.

Počet lávok spolu: 16

Vypočítaná hodnota geometrickej výrubnosti stanovenej na vzorovom ťažobnom bloku s podstavou štvorcového tvaru o ploche 100 m x 100 m je 65,6 %.

Do konca platnosti pripravovaného POPD (rok 2046) sa pri predpokladanej ťažbe do 199 999 t/rok vyťaží cca 3 999 980 ton suroviny. Konečný stav zásob bude upravený podľa skutočného množstva vyťažených zásob sadrovca a anhydritu.

Zakladanie vydobytých priestorov

Na základe rozhodnutia Obvodného banského úradu v Spišskej Novej Vsi o Určení dobývacieho priestoru Gemerská Hôrka zo dňa 29.1.1996 sa musí na ložisku používať dobývací metóda so zakladaním vydobytých priestorov. Na základe tohto rozhodnutia bol vypracovaný Technologický postup pre výstupkové dobývanie so základkou, ktorý schválil Obvodný banský úrad Spišská Nová Ves zo dňa 10.1.2020. Tento technologický postup ako aj POPD určili zakladanie dobývacích priestorov vhodným základkovým materiálom. Ako základka sa môže používať:

- vlastná základka, t.j. nebilančný materiál z ťažobného bloku, ktorý bude ponechaný na mieste rozpojenia,
- cudzia základka, t.j. nebilančný materiál z prípravných prác (z razenia otvárkových a prípravných banských diel) umiestnený na úložiskách ťažobného odpadu,
- cudzia základka, t.j. cement nižšej kvality alebo recyklovaný stavebný alebo iný ekologicky nezávadný inertný odpad.

Základka sa bude z úložiska ťažobného odpadu (haldy) dopravovať pomocou nákladných áut do hlbínnej bane, kde sa na mieste zakladania lopatovým nakladačom, prepravníkovým nakladačom, buldozénom alebo inými vhodnými mechanizmami rozhrnie a umiestni.

Počas ťažobnej činnosti sa predpokladá zakladanie vydobytého priestoru aj vhodnými inertnými odpadmi, ktorých zloženie nebude škodiť žiadnej zložke životného prostredia. Týmto postupom budú založené – spätne zasypané pôvodné ťažobné bloky, čím sa zvyšuje výťažnosť suroviny na ložisku (ekonomický benefit) vytvárajú sa bezpečné podmienky pre ťažbu ložiska a minimalizáciu jej prípadného vplyvu na povrch.

V danej súvislosti je potrebné podotknúť, že za kvalitu privážaných odpadov budú zodpovední jeho externí zmluvne zabezpečení dodávateľia, ktorí budú navrhovateľom starostlivo vyberaní a v prípade zistenia nevyhovujúcej kvality budú odpady vrátené dodávateľovi a v žiadnom prípade nebudú použité na účel zakladania vydobytých priestorov dobývacieho priestoru.

V prípade zistenia, že dovezený odpad nezodpovedá svojim zložením podmienkam, ktoré boli schválené (obsahuje napr. iné druhy odpadu), je dovozca povinný tento odpad na vlastné náklady odstrániť. V prípade, že tak neurobí je ťažobná organizácia povinná odstrániť tento nepovolený odpad na náklady dovozu.

V rámci funkčného a priestorového celku prevádzky Dobývacieho priestoru Gemerská Hôrka nebude dochádzať ku žiadnej úprave inertných odpadov. Záujmové druhy odpadov určené k zakladaniu dobývacieho priestoru budú upravované na mieste ich vzniku (ide prevažne o činnosti drvenia a triedenia mobilnými zariadeniami), na tento účel oprávnenými subjektmi, ktoré následne zabezpečia ich prepravu do ohraničenej časti areálu dobývacieho priestoru a uložia ich na určenej halde. Z haldy budú odpady následne pomocou vlastnej techniky prítomnej na prevádzke dobývacieho priestoru presúvané do hlbínnej bane. Spôsob a rozsah úpravy odpadov a ich požadované parametre budú predmetom zmluvného vzťahu medzi spol. Danucem Slovensko a.s. a vybraným dodávateľom / dodávateľmi odpadu.

Takýto spôsob zabezpečenia odpadov pre účely ich zhodnotenia ako základky v hlbínnej bani Gemerská Hôrka sa považuje za environmentálne najvhodnejšie riešenie, nakoľko sa minimalizujú negatívne vplyvy spojené najmä s prepravou odpadu. Vo všeobecnosti možno očakávať, že zdrojom inertných odpadov budú predovšetkým stavebné činnosti, pri ktorých je drvenie a triedenie odpadov na mieste ich vzniku bežným štandardom, ktorý znižuje nároky na dopravnú záťaž, zároveň výrazne znižuje ekonomické náklady na prepravu, keďže stavebný odpad má vysokú objemovú hmotnosť (1,6 až 2 tony na m³) a preto je jeho preprava ekonomicky nákladná. Je preto aj v ekonomickom záujme každého stavebníka riešiť prepravu tohto odpadu až po jeho podrvení a pretriedení. Ak by odpady boli do dobývacieho priestoru prepravované z miesta ich vzniku bez predchádzajúcej úpravy, došlo by k neefektívnemu presunu (ako z pohľadu ekonomiky, tak aj životného prostredia) určitej časti odpadov, ktoré nie je možné pre účely navrhovanej činnosti využiť.

Opis zmeny navrhovaného technického a technologického riešenia

Kapacita sadrovca a anhydritu bola v zámere EIA z r.2002 (vypracovaná Ing. Mariánom Bachňákom – ENVEX, Rožňava) na ložisku Gemerská Hôrka deklarovaná na úrovni cca 60 000 t/rok.

V súvislosti s ťažbou výhradného ložiska sadrovec – anhydrit v dobývacom priestore Gemerská Hôrka bol v roku 2021 spracovaný zámer navrhovanej činnosti „Využitie odpadov na zakladanie wydobytych priestorov – dobývací priestor Gemerská Hôrka“ (INECO, s.r.o., Banská Bystrica, 2021). Na zakladanie vyťažených priestorov, resp. na spätné zasypávanie malo byť využitých 120 000 t/rok ostatných odpadov.

V rámci schváleného POPD na roky 2026 – 2046 plánovaná ťažba sadrovca a anhydritu v DP Gemerská Hôrka má byť na úrovni do 200 000 t/rok a s plánovanou základkou, resp. spätným zasypávaním vyťažených priestorov inertnými odpadmi do 200 000 t/rok.

Zmena spočíva v navýšení ťažby sadrovca a anhydritu na úroveň do 200 000 t za rok a využití inertných odpadov na zakladanie wydobytych priestorov ložiska, resp. na ich spätné zasypávanie týmito odpadmi v množstve do 200 000 ton za rok. Z technického a technologického hľadiska sa na uvedenej činnosti nič nemení, zachované budú rovnaké postupy.

Zdôvodnenie potreby činnosti v danej lokalite

Sadrovec sa používa najmä v stavebníctve na výrobu sadry, hydraulického cementu (odolného proti vylúhovaniu a agresívnym vodám), omietok, sadrokartónových priečok, používa sa aj vo farmácii, medicíne, sochárstve a modelárstve. Anhydrit sa používa na výrobu umelého mramoru, obkladových dosiek, ako plnivo do papiera, na zmäkčovanie vody a v ekológii na odsolovanie vody.

Sadrovec a anhydrit sú prakticky nevyčerpatelným zdrojom síry a surovinou na výrobu kyseliny sírovej (H_2SO_4). Domáca ťažba v roku 2020 pokryla necelé 4 % spotreby suroviny na Slovensku. Ostatné množstvo sa doviezlo, najmä z Česka (69 %), Poľska (13 %) a Rakúska (7 %). Hodnota dovezených komodít v roku 2020 predstavovala 5,4 mil. €.

Základné štatistické údaje charakterizujúce sadrovec a anhydrit na území SR ako nerastnú surovinu:

rok: 2019 / 2020

počet ložísk celkom: 7 / 7

- z toho ťažených: 2 / 2

zásoby celkom (kt): 1 205 534 / 1 205 474

ťažba (kt) 45 / 66

dovoz (kt) 137 / 162

vývoz (kt) 0,1 / 6,3

Podiel overených zásob ložiska Gemerská Hôrka na overených zásobách SR predstavuje 69 % sadrovca a 89 % anhydritu, čiže v súčasnej dobe ide o najvýznamnejšie ložisko na Slovensku.

Z dôvodu zabezpečenia maximálnej ekonomickej využiteľnosti a bezpečnosti pri ťažbe uvedeného ložiska nerastov je potrebné vyťažené priestory spätné zasypávať. Zakladanie vyťažených priestorov je súčasťou schválenej dobývacej metódy podľa POPD.

Zakladanie vyťažených priestorov (v zmysle banskej terminológie) je spätné zasypávanie banských diel (v zmysle terminológie v odpadovom hospodárstve), na ktoré sa využijú inertné odpady, ktoré týmto využitím zabezpečia stabilitu takto uloženého inertného odpadu najmä s ohľadom na zabránenie zosuvov.

Odôvodnenie

Navrhovateľ, Danucem Slovensko a.s., Rohožník 906 38, IČO 00 214 973, v zastúpení na základe splnomocnenia spoločnosťou ENVEX s.r.o., Šafárikova 91, 048 01 Rožňava, IČO 47 552 620 doručil dňa 08.08.2025 na Okresný úrad Rožňava, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek posudzovania vplyvov na životné prostredie (ďalej len „OÚ Rožňava“) v súlade s § 18 ods. 2 písm. d) a podľa § 29 ods. 1 písm. b) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o posudzovaní vplyvov“) oznámenie o zmene navrhovanej činnosti „Ťažba sadrovca a anhydritu v dobývacom priestore Gemerská Hôrka do 200 000 t/rok a základka vyťažených priestorov do 200 000 t/rok“ vypracované podľa prílohy č. 8a zákona o posudzovaní vplyvov. Predložené oznámenie o zmene navrhovanej činnosti vypracovala spoločnosť ENVEX s.r.o., Šafárikova 91, 048 01 Rožňava, IČO 47 552 620.

Súčasťou predloženého oznámenia o zmene navrhovanej činnosti „Ťažba sadrovca a anhydritu v dobývacom priestore Gemerská Hôrka do 200 000 t/rok a základka vytŕažených priestorov do 200 000 t/rok“ sú nasledovné prílohy:

1) Mapové prílohy:

Príloha č. 1: Základná banská mapa

2) Textové prílohy:

Príloha č. 2: Rozhodnutie OBÚ Spišská Nová Ves č. 2645-465-S/95 z 21.01.1996 o určení dobývacieho priestoru Gemerská Hôrka.

Príloha č. 3: Rozhodnutie MŽP SR č. 2586/02-4.3/tč z 7.8.2002, že navrhovaná činnosť „Gemerská Hôrka - otvárka ložiska sadrovca a anhydritu“ sa nebude posudzovať.

Príloha č. 4: Rozhodnutie OÚ Rožňava, OSŽP vydané v zisťovacom konaní č. OU- RV-OSZP-2021/006499-024 z 17.12.2021, že navrhovaná činnosť „Využitie odpadov na zakladanie wydobytých priestorov - dobývací priestor Gemerská Hôrka“ sa nebude posudzovať.

Príloha č. 5: Rozhodnutie OBÚ Košice č. OBUKE_38-886/2025-XII z 22.04.2025 o zmene (rozšírení) dobývacieho priestoru Gemerská Hôrka.

Príloha č. 6: Ťažba sadrovca a anhydritu v Gemerskej Hôrke do 200 000 t/rok a základka vytŕažených priestorov do 200 000 t/rok. Hluková štúdia.

Príloha č. 7: Ťažba sadrovca a anhydritu do 200 000 t/rok a základka vytŕažených priestorov do 200 000 t/rok v DP Gemerská Hôrka. Rozptylová štúdia.

Predložené oznámenie o zmene navrhovanej činnosti s názvom „Ťažba sadrovca a anhydritu v dobývacom priestore Gemerská Hôrka do 200 000 t/rok a základka vytŕažených priestorov do 200 000 t/rok“ ako aj jeho prílohy (hlavne Príloha č. 6 – Hluková štúdia a príloha č. 7 – Rozptylová štúdia), ktoré tvoria podklad pre vydanie tohto záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania OÚ Rožňava považuje ako relevantný podklad vypracovaný odborne spôsobilými osobami. Všetky náležitosti týkajúce sa technického a technologického riešenia zmeny navrhovanej činnosti „Ťažba sadrovca a anhydritu v dobývacom priestore Gemerská Hôrka do 200 000 t/rok a základka vytŕažených priestorov do 200 000 t/rok“ uvedené vo výroku tohto záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania a ostatné základné údaje o vstupoch, výstupoch a jednotlivých vplyvoch zmeny navrhovanej činnosti v odôvodnení tohto záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania sú z predkladaného oznámenia o zmene navrhovanej činnosti a jej príloh prebrané.

OÚ Rožňava listom č. OU-RV-OSZP-2025/010145-003, zo dňa 18.08.2025 upovedomil o tom, že dňom doručenia oznámenia o zmene navrhovanej činnosti sa začalo zisťovacie konanie o posudzovaní vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a podľa § 29 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov a zaslal vyššie uvedeným upovedomením oznámenie navrhovanej činnosti povolujúcemu orgánu, dotknutému orgánu, rezortnému orgánu a dotknutej obci, na ktorej území sa má zmena navrhovanej činnosti realizovať, s možnosťou o zaujatie stanoviska v zákonom stanovenej lehote. OÚ Rožňava zároveň uvedeným listom informoval o určení termínu ústneho pojednávania a prizval naň navrhovateľa, povolujúci orgán, rezortný orgán, dotknutý orgán, dotknutú obec, na ktorej území sa má zmena navrhovanej činnosti realizovať.

Súčasne OÚ Rožňava podľa § 29 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov dňa 18.08.2025 zverejnil oznámenie o zmene navrhovanej činnosti v centrálnom informačnom systéme, na adrese: <https://www.enviroportal.sk/eia/detail/tazba-sadrovca-anhydritu-v-dobyvacom-priestore-gemerska-horka-do-200-0>

Na tejto adrese OÚ Rožňava zároveň informoval verejnosť podľa § 24 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov.

Plánovaná zmena navrhovanej činnosti je zaradená podľa prílohy 8 zákona o posudzovaní vplyvov nasledovne:

-Bod č. 3. Dobývanie a úprava nerastov, položka č. 4. Dobývanie a úprava nerastov podzemným spôsobom okrem položiek 1. až 3 a 5. až 8 tejto kapitoly, podľa prahových hodnôt – do 200 000 t/rok, do časti B – zisťovacie konanie.
- Bod č. 11. Odpadové hospodárstvo, položka č. 6. Zhodnocovanie ostatných odpadov okrem zhodnocovania ostatných odpadov v mobilných zariadeniach a zhodnocovania uvedeného v položke 2, podľa prahových hodnôt od 5 000 t/rok do 200 000 t/rok, do časti B – zisťovacie konanie.

Dňa 17.09.2025 sa na OÚ Rožňava, v súlade § 29 ods. 6 zákona o posudzovaní vplyvov uskutočnilo ústne pojednávanie so zástupcami spoločnosti Danucem Slovensko a.s. a to Peter Janič, Tomáš Limba, Arpád Lörincz, za spoločnosť Envex s.r.o., Ing. Marián Bachňách a za OÚ Rožňava Mgr. Nikola Pastrnák Olexová, Ing. Lenka

Spišáková, Ing. Veronika Luxová a Mgr. Bc. Marek Petro. Povoľujúci orgán, dotknuté orgány, rezortný orgán ani dotknutá obec sa ústneho pojednávania nezúčastnili, hoci im upovedomenie o jeho konaní bolo riadne doručené.

Pracovníčka OÚ Rožňava na ústnom pojednávaní oboznámila všetkých prítomných o priebehu zisťovacieho konania. Nakoľko sa jedná o zmenu navrhovanej činnosti, bol jej predmet všetkým prítomným jasný a nebolo potrebné bližšie definovať problematiku predloženej zmeny navrhovanej činnosti.

Prítomní boli na ústnom pojednávaní oboznámení so stanoviskami resp. vyjadreniami, ktoré boli doručené k zmene navrhovanej činnosti s názvom „Ťažba sadrovca a anhydritu v dobývacom priestore Gemerská Hôrka do 200 000 t/rok a základka vytŕažených priestorov do 200 000 t/rok“.

Doručené boli nasledovné stanoviská od dotknutých, povoľujúcich a rezortných orgánov a to konkrétne od:

1. Okresný úrad Rožňava, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej vodnej správy, list č. OU-RV-OSZP-2025/010447-003 zo dňa 26.08.2025;
2. Obvodný banský úrad v Košiciach, Timonova 23, 040 01 Košice, list č. OBUKE_1124-2867/2025 zo dňa 27.08.2025;
3. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave, Špitálska 3, 048 01 Rožňava, list č. RÚVZRV/OPPL/759/5468/2025, zo dňa 02.09.2025;
4. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Sekcia geológie a prírodných zdrojov, Odbor geológie a štátnej geologickej správy, list č. 9798/2025-5.1, 49459/2025 zo dňa 04.09.2025;
5. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Odbor energetickej a surovínovej politiky, Mlynské nivy 44 a, 827 15 Bratislava, list č. 28009/2025-4110-62835 zo dňa 03.09.2025;
6. Okresný úrad Rožňava, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej správy ochrany prírody a krajiny, list č. OU-RV-OSZP-2025/010787-003 zo dňa 04.09.2025;
7. Okresný úrad Rožňava, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej správy ochrany ovzdušia, list č. OU-RV-OSZP-2025/010719-002 zo dňa 10.09.2025;
8. Okresný úrad Košice, odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja, list č. OU-KE-OSZP2-2025/055841 zo dňa 11.09.2025;
9. Okresný úrad Rožňava, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej správy odpadového hospodárstva, list č. OU-RV-OSZP-2025/011395-002 zo dňa 16.09.2025.

Všetky doručené stanoviská boli na ústnom pojednávaní postupne prečítané a ústne vyhodnotené. Pracovníčka OÚ Rožňava vyhotovila kópie doručených stanovísk pre p. Ing. Mariána Bachňáka, konateľa spoločnosti ENVEX s.r.o., Šafárikova 91, 048 01 Rožňava, ktorý je v predmetnom konaní splnomocnený navrhovateľom Danucem Slovensko a.s., Rohožník 906 38.

Navrhovateľ bol upozornený na skutočnosť, že platnosť záverečného stanoviska zo zisťovacieho konania je 3 roky. Príslušný orgán môže predĺžiť platnosť o 2 roky, a to aj opakovane, pričom celkový čas platnosti nesmie prekročiť 7 rokov.

K zmene navrhovanej činnosti bolo na OÚ Rožňava podľa § 29 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov doručených celkovo 5 stanovísk od dotknutých orgánov, 2 stanoviská od povoľujúcich orgánov a 2 stanoviská od rezortných orgánov. Doručené stanoviská sú nižšie usporiadané chronologicky podľa dátumu doručenia na OÚ Rožňava. Stanoviská sú uvádzané v skrátenom znení.

1. Okresný úrad Rožňava, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej vodnej správy, dotknutý orgán, listom OU-RV-OSZP-2025/010447-003 zo dňa 26.08.2025 uvádza nasledovné vyjadrenie, cit: „Z hľadiska ochrany vôd je „Ťažba sadrovca a anhydritu v dobývacom priestore Gemerská Hôrka do 200 000 t/rok a základka vytŕažených priestorov do 200 000 t/rok“ možná za podmienok:

1./ Podľa § 36 ods. 4 vodného zákona - povolenie na stavbu iného primeraného systému alebo individuálneho systému podľa odsekov 2 a 3 možno vydať len na dobu určitú. V lokalitách, kde je vybudovaná a uvedená do prevádzky verejná kanalizácia sa po skončení platnosti povolenia toto predlžovať nebude. Ten, kto akumuluje odpadové vody v žumpe, je povinný zabezpečovať ich zneškodňovanie odvozom do čistiarne odpadových vôd a na výzvu obce⁴⁷⁾ alebo orgánu štátnej vodnej správy predložiť doklady o odvoze odpadových vôd najviac za posledné dva roky. Odvoz odpadových vôd môže vykonávať len prevádzkovateľ verejnej kanalizácie,^{47a)} obec alebo osoba oprávnená podľa osobitného predpisu.^{47b)} Ten, kto vykonáva odvoz odpadových vôd, je povinný vydať doklad o

odvoze tomu, kto o odvoz požiadal; doklad o odvoze odpadových vôd obsahuje meno, priezvisko a adresu toho, komu bol odvoz odpadových vôd vykonaný, dátum odvozu, miesto umiestnenia žumpy, množstvo vyvezených odpadových vôd, názov osoby, ktorá odvoz odpadových vôd vykonala a adresu čistiarnie odpadových vôd.

2./ Všetky vody z povrchového odtoku odtekajúce zo spevnených komunikácií, parkovísk a iných plôch, kde sa nedá vylúčiť ich prípadná kontaminácia ropnými látkami, je možné vypúšťať do povrchových vôd alebo podzemných vôd len po predchádzajúcom prečistení v zariadení na zachytávanie škodlivých látok.

3./ Spevnené plochy a komunikácie riešiť so zreteľom zabezpečenia nepriepustnosti povrchového krytu týchto plôch tak, aby pri odvádzaní vôd z povrchového odtoku nedochádzalo k ich úniku pred zaústením do zariadenia na zachytávanie škodlivých látok.

4./ Všetky spevnené plochy, kde sa nedá vylúčiť zaobchádzanie so škodlivými látkami a prípadne sklady určené na skladovanie nebezpečných látok, zabezpečiť tak, aby sa v prípade mimoriadnej situácie mohlo účinne zabrániť úniku škodlivých látok do povrchových vôd a podzemných vôd alebo do pôdy a aby sa zabránilo ich nežiadúcemu zmiešaniu s odpadovými vodami alebo s vodou z povrchového odtoku. (7. bod Podmienok uskutočnenia stavby rozhodnutia č. ŠVS-2002/02608-Kú – str. č. 3) Spevnené plochy v areáli sú tvorené štrkovitými manipulačnými cestami, resp. panelovou cestou. Zrážková voda so znečisťujúcimi látkami tak priamo vsakuje do horninového prostredia bez prečistenia, len jej časť ide cez čistiace zariadenie. V termíne do 31. 12. 2009 je potrebné zrealizovať, aby všetky spevnené plochy, z ktorých majú byť vody odvádzané na čistenie, boli riešené ako nepriepustné a odvodnené cez sorbčný lapač olejov LO(S) 15.

O splnení podmienky pod č. 2 rozhodnutia 2008/00483 zo dňa 18.08.2008 mal podať stavebník písomnú informáciu bývalému Obvodnému úradu životného prostredia Rožňava orgánu štátnej vodnej správy v termíne do 15.01.2010.

5./ V ďalšom stupni projektovej dokumentácie pre napojenie spevnených plôch na jestvujúci ORL je potrebné doplniť kapacitné posúdenie existujúceho ORL a existujúcej dažďovej kanalizácie vzhľadom na nové množstvá vôd z povrchového odtoku ako aj odvádzaných banských vôd, keďže sa pre celú plochu dobývacieho priestoru predpokladajú prítoky 13 až 23 l.s-1.

6./ Materiál použitý pre izoláciu musí byť certifikovaný, alebo musí mať osvedčenie z hľadiska vhodnosti a to či už svojou odolnosťou voči chemickým účinkom nebezpečných látok ako aj z hľadiska fyzikálnych vlastností dôležitých v súvislosti s použitím a s kvalitou podkladnej konštrukcie.

7./ V prípade potreby vypracovať resp. aktualizovať plán preventívnych opatrení na zamedzenie neovládateľného úniku nebezpečných látok do životného prostredia a postup v prípade ich úniku /havarijný plán/ a predložiť ho na schválenie Slovenskej inšpekcie životného prostredia.

8./ Dokumentáciu „Ťažba sadrovca a anhydritu v dobývacom priestore Gemerská Hôrka do 200 000 t/rok a základka vytŕažených priestorov do 200 000 t/rok“ prerokovať so Slovenským vodohospodárskym podnikom, š. p., Povodie Hrona, OZ a Slovenským hydrometeorologickým ústavom Banská Bystrica.

9./ Vodné stavby (na povrchu) riešiť v ďalších stupňoch v samostatnej časti projektovej dokumentácie.

10./ V ďalšom stupni projektovej dokumentácie dopracovať monitoring vypúšťaných odpadových vôd (kvalita a množstvá) z banskej prevádzky Gemerská Hôrka - sadrovec do podzemných vôd.

11./ Pre vypúšťanie banských vôd požiadať Okresný úrad Rožňava, odbor starostlivosti o životné prostredie o prehodnotenie resp. vydanie nového povolenia na osobitné užívanie vôd podľa § 20 ods. 4 vodného zákona v spojitosti s § 40 ods. 2 písm. c) zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov.

12./ Pri návrhu odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd požadujeme zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle NV SR č. 269/2010, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd,

13./ Ťažbu sadrovca a anhydritu v dobývacom priestore Gemerská Hôrka do 200 000 t/rok a základka vytŕažených priestorov do 200 000 t/rok predložiť Okresnému úradu Košice, Odboru starostlivosti o životné prostredie, Oddelene štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja pre vydanie záväzného stanoviska podľa § 16a ods. 1 vodného zákona.“

Správny orgán vyhodnotil vyjadrenie Okresného úradu Rožňava, úseku štátnej vodnej správy, ako vyjadrenie, z ktorého vyplývajú povinnosti pre žiadateľa, podmienky boli prenesené do výroku tohto záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania, zároveň sa vo svojom vyjadrení k ďalšiemu posudzovaniu zmeny navrhovanej činnosti v zmysle zákona o posudzovaní konkrétne nevyjadrili. Ďalšie pripomienky uvedené v stanovisku sú taktiež prenesené do výroku tohto záväzného stanoviska. Žiadateľ je povinný dodržať všeobecne dané podmienky tohto vyjadrenia, ktoré majú informatívny charakter a upozorňujú na ďalší procesný postup a preto neboli uvedené vo výroku záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania.

2. Obvodný banský úrad v Košiciach, Timonova 23, 040 01 Košice, povoľujúci orgán, listom č. OBUKE_1124-2867/2025 zo dňa 27.08.2025, uvádza nasledovné stanovisko cit.: „K predmetnej ťažbe sadrovca a anhydritu v dobývacom priestore Gemerská Hôrka a základke vyťažených priestorov úrad nemá pripomienky. Organizácia Danucem Slovensko a.s. so sídlom 906 38 Rohožník, má povolenú banskú činnosť - dobývanie sadrovca a anhydritu v dobývacom priestore „Gemerská Hôrka“ rozhodnutím úradu č. 1110-3588/2022 z 01.12.2022 s platnosťou povolenia do 31.12.2042. Uvedené zvýšenie kapacity ťažby bude predmetom následného povolenia zmeny banskej činnosti v tomto dobývacom priestore.

Úrad netrvá na posudzovaní navrhovanej činnosti podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.“

Správny orgán vyhodnotil stanovisko Obvodného banského úradu ako stanovisko, z ktorého nevyplývajú povinnosti pre žiadateľa. Dotknutý orgán vo svojom stanovisku netrvá na posudzovaní navrhovanej činnosti podľa zákona o posudzovaní vplyvov.

3. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave, Špitálska 3, 048 01 Rožňava, dotknutý orgán, listom RÚVZRV/OPPL/759/5468/2025, zo dňa 02.09.2025, uvádza nasledovné záväzné stanovisko cit.: „Po preštudovaní zámeru zmeny navrhovanej činnosti „Ťažba sadrovca a anhydritu v dobývacom priestore Gemerská Hôrka do 200 000 t/rok a základka vyťažených priestorov do 200 000 t/rok“, navrhovateľa Danucem Slovensko a.s., 906 38 Rohožník, IČO: 47 552 620, Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave konštatuje nasledovné:

Zámer zmeny navrhovanej činnosti vo zverejnenom rozsahu a znení nie je v rozpore s požiadavkami ustanovenými zákonom č. 355/2007 Z.z. a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi ochranu verejného zdravia.“

Správny orgán berie na vedomie stanovisko Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave. Dotknutý orgán sa vo svojom záväznom stanovisku k ďalšiemu posudzovaniu zmeny navrhovanej činnosti v zmysle zákona o posudzovaní konkrétne nevyjadrili.

4. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Sekcia geológie, a prírodných zdrojov, Odbor geológie a štátnej geologickej správy, rezortný orgán, listom č. 9798/2025-5.1, 49459/2025 zo dňa 04.09.2025 uvádza nasledovné stanovisko cit.: „S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti z hľadiska kompetencií odboru geológie a štátnej geologickej správy konštatujeme, že informácie o geologických a hydrogeologických pomeroch a vplyvoch navrhovanej zmeny na ne sú s ohľadom na charakter zmeny navrhovanej činnosti rozpracované primerane.

Do kapitoly 6.3 Geologické a hydrogeologické pomery údaje navrhujeme doplniť informácie o geodynamických javoch a seizmicite územia.

V informáciách o geologických a hydrogeologických pomeroch chýba začlenenie ložiska anhydritu a sadrovca ku konkrétnym geologickým a hydrogeologickým útvarom, tieto informácie bude potrebné doplniť. Doporučujeme upraviť názov mapy č. 8 na „Mapa hlavných hydrogeologických rájónov“ a doplniť k nej legendu.

Upozorňujeme na nevyhnutnosť nezávislej kontroly vhodnosti materiálu na účel zasypávania lomu s ohľadom na možnú prítomnosť znečisťujúcich látok. Keďže zasypávanie lomu bude podľa oznámenia o zmene uskutočňovaná v dobývacom priestore, kde stále prebieha ťažba, žiadame týmto, aby plánovanou činnosťou a jej výsledkami nebolo sťažené, alebo znemožnené vydobytie zásob ložiska.“

Správny orgán vyhodnotil stanovisko od Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky ako stanovisko, z ktorého vyplývajú povinnosti pre žiadateľa, požiadavky boli prenesené do výroku tohto záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania, zároveň sa vo svojom vyjadrení k ďalšiemu posudzovaniu zmeny navrhovanej činnosti v zmysle zákona o posudzovaní konkrétne nevyjadrili.

5. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Odbor energetickej a surovínovej politiky, Mlynské nivy 44 a, 827 15 Bratislava, rezortný orgán, listom č. 28009/2025-4110-62835 zo dňa 03.09.2025, uvádza nasledovné stanovisko cit.: „MH SR, ako rezortný orgán v zmysle § 3 písm. m) zákona č. 24/2006 Z. z., podľa § 29 ods. 4 zákona č. 24/2006 Z. z. má za to, že zmena navrhovanej činnosti nemá byť predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie a preto si neuplatňuje požiadavky na určenie rozsahu hodnotenia.“

Správny orgán vyhodnotil stanovisko Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky ako stanovisko, z ktorého nevyplývajú podmienky pre navrhovateľa. Rezortný orgán uvádza, že zmena navrhovanej činnosti nemá byť predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie.

6. Okresný úrad Rožňava, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej správy ochrany prírody a krajiny, dotknutý orgán, listom OU-RV-OSZP-2025/010787-003 zo dňa 04.09.2025 uvádza nasledovné záväzné stanovisko cit.: „... v ktorom s predkladaným zámerom súhlasí za nasledovných podmienok:

1. Zabezpečiť, aby nedochádzalo na záujmových druhoch odpadov, ktoré sa budú využívať ako základka k rozširovaniu nepôvodných a invázných druhov rastlín. V prípade ich výskytu je nutné ich okamžite odstraňovať mechanickým, chemickým alebo kombinovaným spôsobom.

2. Všetky používané mechanizmy musia byť vo vyhovujúcom technickom stave a musí byť zabezpečená ochrana pôdy pred znečistením ropnými látkami.“

Správny orgán vyhodnotil stanovisko Okresného úradu Rožňava ako stanovisko z ktorého vyplývajú povinnosti pre žiadateľa, podmienky boli prenesené do výroku tohto záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania, zároveň sa vo svojom vyjadrení k ďalšiemu posudzovaniu zmeny navrhovanej činnosti v zmysle zákona o posudzovaní konkrétne nevyjadrili.

7. Okresný úrad Rožňava, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej správy ochrany ovzdušia, dotknutý orgán, listom č. OU-RV-OSZP-2025/010719-002 zo dňa 10.09.2025 uvádza nasledovné stanovisko cit.: „Zmena navrhovanej činnosti „Ťažba sadrovca a anhydritu v dobývacom priestore Gemerská Hôrka do 200 000 t/rok a základka vyťažených priestorov do 200 000 t/rok“ v k. ú. Gemerská Hôrka je z hľadiska ochrany ovzdušia možná za dodržania nasledovných podmienok:

- zariadenia na výrobu, úpravu a dopravu prašných materiálov je potrebné zakapotať. Ak nemožno zabezpečiť prachotesnosť, je potrebné prašnosť v čo najväčšej miere obmedzovať,
- používať strojové a technické vybavenie prispôbené sypanému materiálu,
- prašné materiály skladovať výhradne v zastrešených a uzatvárateľných skladoch (objektoch),
- počas prepravovania prašných materiálov musí byť materiál zakrytý, ak nie je prašnosť obmedzená dostatočnou vlhkosťou,
- udržiavať potrebnú vlhkosť povrchu uskladnených prašných materiálov,
- nepripustiť prevádzku dopravných prostriedkov s nadmerným množstvom znečisťujúcich látok vo výfukových plynoch (využívať len vozidlá s technickým stavom overeným technikou a emisnou kontrolou),
- emisie z dopravy minimalizovať optimálnym vyťažením dopravných kapacít nákladných vozidiel,
- zabezpečiť čistenie stavebných vozidiel a mechanizmov s cieľom minimalizácie šírenia prašnosti do okolia,
- dopravné cesty a manipulačné plochy je potrebné pravidelne čistiť a udržiavať dostatočnú vlhkosť povrchov na zabránenie rozprašovaniu alebo obmedzenie rozprašovania,
- vedenie Prevádzkovej evidencie a Prevádzkového poriadku zdroja znečisťovania ovzdušia,
- založiť protiveterné zazelenené zemné valy alebo vysadiť protiveternú ochrannú zeleň."

OÚ Rožňava odporúča strategický dokument v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov – neposudzovať.“

Správny orgán vyhodnotil stanovisko Okresného úradu Rožňava ako stanovisko, z ktorého vyplývajú povinnosti pre žiadateľa, podmienky boli prenesené do výroku tohto záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania. Zo stanoviska dotknutého orgánu je jasné, že zmenu navrhovanej činnosti nepožaduje posudzovať podľa zákona o posudzovaní vplyvov.

8. Okresný úrad Košice, odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja, povoľujúci orgán, listom č. OU-KE-OSZP2-2025/055841 zo dňa 11.09.2025 uvádza nasledovné stanovisko cit.: „Podľa predložených materiálov zmena spočíva v navýšení ťažby sadrovca a anhydritu na úroveň do 200 000 t za rok a využitií inertných odpadov na zakladanie wydobytych priestorov ložiska, resp. na ich spätné zasypávanie týmito odpadmi v množstve do 200 000 ton za rok.

V predložennom materiáli navrhovateľ na str. 9 uvádza, že „Pri dovoze určených odpadov do prevádzky bude v prípade väčšieho objemu vykonaná jeho obhliadka na mieste, kde sa odpad nachádza a zároveň musí byť predložený znalecký posudok a stanovisko okresného úradu životného prostredia o kategorizácii odpadu.“ A následne uvádza, že „Z hľadiska znaleckého (odborného) posudku tento bude potrebné zabezpečiť od oprávnenej osoby v rámci konania o udelenie súhlasu na využívanie odpadov na spätné zasypávanie (zakladanie) podľa § 97 ods. 1 písm. s) zákona v zmysle vyhlášky č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov.“

Takto formulované tvrdenie však neodzrkadľuje skutočný právny stav. Odborný posudok podľa prílohy č. 22 česť II. bod 10 k vyhláške č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch v znení

neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 371/2015 Z. z.“) nie je povinnou prílohou žiadosti o vydanie súhlasu na využívanie odpadov na spätné zasypávanie. Orgán štátnej správy odpadového hospodárstva si ho môže vyžiadať vtedy, ak to považuje za potrebné vzhľadom na povahu posudzovanej žiadosti alebo charakter odpadu. Automatická povinnosť predkladať takýto posudok pri každej žiadosti neexistuje.

Za nesprávne považujeme aj tvrdenie navrhovateľa, že pri dovoze odpadov do prevádzky musí byť predložené aj stanovisko okresného úradu o kategorizácii odpadu. Povinnosť správne zaradiť odpad podľa Katalógu odpadov je vždy na držiteľovi odpadu. Účasť orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva prichádza do úvahy iba vtedy, ak držiteľ odpadu nedokáže odpad jednoznačne zaradiť. V takom prípade môže podať návrh na začatie správneho konania, v ktorom o zaradení rozhoduje okresný úrad v sídle kraja. Tento postup sa viaže sa výlučne na návrh držiteľa odpadu. Okresný úrad preto nevydáva stanoviská o kategorizácii odpadu automaticky ani preventívne.

Navrhovateľ na str. 9 predloženého dokumentu uvádza, že „...zabezpečí analýzu každej dodávky odpadu kat. č. 02 04 01 (zemina z čistenia a prania repy), nakoľko tento druh odpadu môže potenciálne vykazovať znečistenie organickými látkami. Predmetná analýza bude vykonávaná oprávneným subjektom.“ Rovnako je odpad, kat. 02 04 01 uvedený v zozname „povolených“ odpadov na str. 13 oznámenia.

Ustanovenie § 20 ods. 3 vyhlášky č. 371/2015 Z. z., ktoré je správne citované aj na strane 6 oznámenia však presne vymedzuje zoznam inertných odpadov, ktoré môžu právnické osoby využívať na účely spätného zasypávania. Tento zoznam je taxatívny a odpad s katalógovým číslom 02 04 01 v ňom nefiguruje. Z toho jednoznačne vyplýva, že uvedený odpad nie je možné na spätné zasypávanie použiť, bez ohľadu na deklarované vykonávanie analýz.

Navrhovateľ na str. 13 v tab. 9 uvádza zoznam odpadov, ktoré by mohli byť využité na spätný zásyp vydobytých priestorov v DP Gemerská Hôrka. V zozname sú uvedené najmä stavebné odpady a odpady z demolácií, ako napríklad betón, tehly, obkladačky, dlaždice, keramika, zmesi týchto materiálov, ako aj zemina a kamenivo.

K uvedenému opätovne upozorňujeme, že ustanovenie § 20 ods. 3 vyhlášky č. 371/2015 Z. z. presne určuje zoznam inertných odpadov, ktoré môžu právnické osoby použiť na spätné zasypávanie. Tento zoznam je taxatívny a obsahuje iba konkrétne katalógové čísla odpadov. Odpady, ktoré nie sú v uvedenom ustanovení explicitne vymenované, nie je možné na spätné zasypávanie použiť. Samotná formulácia „len vybrané“ alebo tvrdenie, že pôjde o triedený stavebný odpad s nízkym obsahom iných materiálov nementi skutočnosť, že použitie odpadov na spätný zásyp je striktné viazané na zoznam odpadov, uvedený v citovanom ustanovení.

Bez ohľadu na dodatočné podmienky, ktoré navrhovateľ uvádza (pôvod odpadu, obsah nežiaducich prímies a pod.) rozhodujúce je, že použitie na spätné zasypávanie je možné len pre druhy odpadov uvedené v citovanej vyhláške. Z tohto dôvodu je zoznam odpadov uvedený v tabuľke č. 9 potrebné zosúladiť s právnym rámcom, keďže v súčasnej podobe obsahuje druhy odpadov, ktoré nie sú na tento účel prípustné.

Na základe komplexného posúdenia predloženého oznámenia o zmene činnosti, jej povahy a rozsahu, okresný úrad v sídle kraja súhlasí s realizáciou navrhovanej činnosti „Ťažba sadrovca a anhydritu v dobývacom priestore Gemerská Hôrka do 200 000 t/rok a základka vyťažených priestorov do 200 000 t/rok“ za predpokladu dodržania príslušných platných právnych predpisov, a že vyššie uvedené pripomienky budú zohľadnené v ďalšom stupni povoľovacieho konania.“

Správny orgán vyhodnotil stanovisko od Okresného úradu Košice ako stanovisko, z ktorého z ktorého vyplývajú povinnosti pre žiadateľa, podmienky boli prenesené do výroku tohto záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania, zároveň sa vo svojom vyjadrení k ďalšiemu posudzovaniu zmeny navrhovanej činnosti v zmysle zákona o posudzovaní konkrétne nevyjadrili. Žiadateľ je povinný dodržať jednotlivé zákony a vyhlášky týkajúce sa odpadového hospodárstva uvedené v predmetnom vyjadrení.

9. Okresný úrad Rožňava, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej správy odpadového hospodárstva, dotknutý orgán, listom č. OU-RV-OSZP-2025/011395-002 zo dňa 16.09.2025 uvádza nasledovné stanovisko cit.: „Navrhovateľ v kapitole č. III. ods.2.6. na str.č. 13 v tab. č. 8 uvádza zoznam povolených odpadov, súčasťou ktorých je aj odpad katalóg. č. 02 04 01 zemina z čistenia a prania repy, ktorý bude podrobený analýze každej dodávky odpadu, nakoľko tento druh odpadu môže potenciálne vykazovať znečistenie organickými látkami.

Ustanovenie § 20 ods. 3 vyhlášky č. 371/2015 Z. z., vymedzuje druhy odpadov, ktoré môžu byť na spätný zásyp použité nasledovne: Na spätné zasypávanie sa pre právnickú osobu a fyzickú osobu – podnikateľa môžu použiť odpady s katalógovými číslami 01 04 08 odpadový štrk a drvené horniny iné ako uvedené v 01 04 07, 01 04 09 odpadový piesok a íly, 17 01 03 škridly a obkladový materiál a keramika, 17 01 07 zmesi betónu, tehál, škridiel, obkladového materiálu a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06, 17 05 04 zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03, 17 05 06 výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05.

Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že odpad katalóg. č. 02 04 01 nie je možné na spätné zasypávanie použiť, bez ohľadu na deklarované vykonávanie analýz.

Navrhovateľ v kapitole č. III. ods.2.6. na str.č. 13 v tab. č. 9 uvádza zoznam odpadov, ktoré by mohli byť využité na spätný zásyp a odvoláva sa na článok 16, prílohu II. Smernice Rady Európskej únie 1999/31/ES bod 2.1 o skládkach odpadov nasledovne: Na spätný zásyp vydobytých priestorov v DP Gemerská Hôrka bez testovania odpadu, by mohli byť využité odpady:

17 01 01 betón

17 01 02 tehly

17 01 03 obkladačky, dlaždice a keramika

17 01 07 zmesi betónu, tehál, obkladačiek, dlaždíc a keramiky

17 05 04 zemina a kamenivo

20 02 02 zemina a kamenivo

Spätné zasypávanie je činnosť zhodnocovania odpadu, pri ktorej sa vhodný odpad, ktorý nie je nebezpečný, používa na účely rekultivácie vo vytváraných oblastiach alebo na technické účely pri terénnych úpravách. Nakoľko sa jedná o činnosť zhodnocovania a nie skládkovania, na predmetnú činnosť nie je možné uplatňovať Smernicu Rady Európskej únie 1999/31/ES o skládkach odpadov.

Ustanovenie § 20 ods. 3 vyhlášky č. 371/2015 Z. z., vymedzuje druhy odpadov, ktoré môžu byť na spätný zásyp použité nasledovne: Na spätné zasypávanie sa pre právnickú osobu a fyzickú osobu – podnikateľa môžu použiť odpady s katalógovými číslami 01 04 08 odpadový štrk a drvené horniny iné ako uvedené v 01 04 07, 01 04 09 odpadový piesok a íly, 17 01 03 škridly a obkladový materiál a keramika, 17 01 07 zmesi betónu, tehál, škridiel, obkladového materiálu a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06, 17 05 04 zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03, 17 05 06 výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05.

Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že odpad katalóg. č. 17 01 01, 17 01 02 a 20 02 02 nie je možné na spätné zasypávanie použiť.

V zmysle § 20 ods. 1 vyhlášky č. 371/2015 Z. z., sa na spätné zasypávanie môže použiť výlučne inertný odpad, okrem inertných stavebných odpadov a odpadov z demolácií (§ 77 ods. 1 zákona), ktoré je možné vzhľadom na ich pôvod a zloženie zhodnotiť recyklovaním alebo prípravou na opätovné použitie. Z predmetného ustanovenia vyplýva, že vytriedené stavebné odpady a odpady z demolácií, ako sú odpady katalóg. č. 17 01 01 a 17 01 02, ktoré je možné vzhľadom na ich pôvod a zloženie zhodnotiť recyklovaním alebo prípravou na opätovné použitie, nie je možné v zmysle vyhlášky na predmetný účel spätného zásypu využiť. Problémovými sú hlavne zmiešané druhy odpadov, ktoré sú náročnejšie na ich ďalšie spracovanie, preto zákonodarca pristúpil k ich možnému využitiu na spätný zásyp. Na základe uvedeného je potrebné zosúladiť tab. č. 8 a tab. 9 s právnym rámcom, keďže v súčasnej podobe obsahuje druhy odpadov, ktoré nie sú na tento účel prípustné.

Na základe posúdenia zmeny navrhovanej činnosti, OÚ Rožňava súhlasí s jej realizáciou za dodržania vyššie uvedených pripomienok. OÚ Rožňava zmenu navrhovanej činnosti nepožaduje posudzovať.“

Správny orgán vyhodnotil stanovisko od Okresného úradu Rožňava ako stanovisko, z ktorého vyplývajú povinnosti pre žiadateľa, podmienky boli prenesené do výroku tohto záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania, zároveň sa vo svojom vyjadrení k ďalšiemu posudzovaniu zmeny navrhovanej činnosti v zmysle zákona o posudzovaní konkrétne nevyjadrili. Žiadateľ je povinný dodržať jednotlivé zákony a vyhlášky týkajúce sa odpadového hospodárstva uvedené v predmetnom vyjadrení.

Požiadavky zmeny navrhovanej činnosti na vstupy:

Záber pôdy

Zmena navrhovanej činnosti nevyžaduje ďalší záber pôdy. Banská činnosť, teda ťažba nerastov (sadrovec a anhydrit) sa vykonáva v podzemí a následné spätné zasypávanie banských priestorov sa taktiež vykonáva v podzemí.

Spotreba vody

Zmena navrhovanej činnosti kladie požiadavky na nárast spotreby vody. V súvislosti s nárastom počtu zamestnancov dochádza k zmene v požiadavke na zabezpečenie potreby vody. Existujúca vrtná studňa S-1 pri doporučenej výdatnosti $Q_{dop.} = 0,1 \text{ l.s-1}$ (Bachňák, 2021) je schopná zabezpečiť vodu v množstve $Q_{deň} = 8,64 \text{ m}^3.\text{deň-1}$, resp. $3\,153,6 \text{ m}^3.\text{rok-1}$, teda postačuje na nárast spotreby vody na $640 \text{ m}^3.\text{rok-1}$. Avšak vzhľadom na kvalitu odoberanej vody z vrtu S-1 (zvýšené hodnoty SO_4 , vodivosť, zákal, farba, absorbanca, abioseston – Bachňák, 2021) je potrebné uvažovať s jej úpravou, resp. s napojením sa na verejný vodovod.

Ostatné surovinové a energetické zdroje

Zmena navrhovanej činnosti nekladie požiadavky na surovinové a energetické zdroje. Avšak dovážané odpady potrebné na spätné zasypávanie môžeme považovať za surovinový zdroj, ktorý zmierni existujúci zásah do zemskej kôry, ktorý bude vyvolaný ťažbou sadrovca a anhydritu. Preto stavebné odpady môžeme považovať za surovinový zdroj, ktorý bude využitý na vyššie uvedený účel, teda na spätný zásyp.

Zmena spočíva vo využití ostatných odpadov, ktoré budú využité na spätné zasypávanie vydobytých priestorov. V porovnaní s pôvodným stavom dochádza k priaznivým environmentálnym vplyvom, ktoré plynú zo zhodnotenia do 200 000 t ostatných odpadov.

Dopravná a iná infraštruktúra

Zmena navrhovanej činnosti nekladie požiadavky na zmenu dopravnej a inej infraštruktúry.

Nároky na pracovné sily

Zmena navrhovanej činnosti kladie požiadavky na nárast potreby pracovnej sily.

Požiadavky zmeny navrhovanej činnosti na výstupy:

Emisie do ovzdušia

Z hľadiska pôsobenia navrhovanej činnosti na kvalitu ovzdušia sa na znečistení ovzdušia budú podieľať plynne znečisťujúce látky a tuhé znečisťujúce látky z:

- plošných stacionárnych zdrojov – miesta uloženia odpadu určeného k zakladaniu

(spätnému zasypávaniu) na halde;

- drvičov a triedičov;

- mobilných zdrojov – nákladné vozidlá prevážajúce odpad určený k zakladaniu

(spätnému zasypávaniu) a mechanizmy manipulujúce s týmto odpadom.

Pre imisno – prenosové posúdenie zdrojov znečisťovania ovzdušia navrhovanej zmeny bola spracovaná Rozptylová štúdia – (príloha č. 7) k zmene navrhovanej činnosti.

Hodnotenie kvality ovzdušia

Na základe výsledkov modelu (Rozptylová štúdia - Carach, 05/2025) je možné konštatovať, že realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k miernemu zvýšeniu maximálnych krátkodobých a priemerných ročných koncentrácií znečisťujúcich látok. Priemerné úrovne maximálnych krátkodobých a priemerných ročných úrovní monitorovaných ZL po realizácii navrhovanej činnosti budú nižšie ako príslušné limitné hodnoty kvality ovzdušia. V prípade hodnotenia absolútnych maximálnych krátkodobých koncentrácií PM10 je možné konštatovať, že vo zvolenom segmente nebude dochádzať k zvýšeniu počtu prekročení 24 h limitnej hodnoty kvality ovzdušia PM10 v porovnaní so súčasným stavom. V súčasnosti dochádza k prekročeniu 24h limitnej hodnoty kvality ovzdušia vo zvolených referenčných bodoch 3 až 5 krát v priebehu roka (povolených je 35 prekročení 24h koncentrácie PM10 za rok). V prípade maximálnych krátkodobých koncentrácií PM2,5 nie je určená 24h limitná hodnota kvality ovzdušia. V prípade ostatných monitorovaných ZL (NO₂, CO, VOC) budú príslušné absolútne maximálne krátkodobé koncentrácie nižšie ako príslušné absolútne maximálne krátkodobé (1h, 8h) koncentrácie ZL, čo znamená žiadne prekročenie príslušnej limitnej hodnoty. V súvislosti s evidovaným prekročením 24 h koncentrácie PM10 je zdrojom týchto znečisťujúcich látok príspevok lokálnych kúrenísk.

Odpadové vody

Množstvo vody určenej na sociálne a hygienické potreby zamestnancov bude podľa súčasných predpokladov navýšené, pretože pre realizáciu navrhovanej činnosti bude potrebné navýšiť počet pracovníkov prevádzky, na takejto úrovni predpokladáme zvýšenú tvorbu odpadových splaškových vôd.

Zdrojom pitnej vody bude rovnako ako v súčasnosti privážaná balená voda a voda na sociálne účely bude získavaná z vlastnej studne.

Zdrojom vody pre skrápanie haldy, dopravných komunikácií a manipulačných plôch v období sucha bude studňa, ktorá sa nachádza v riešenej ohraničenej časti areálu dobývacieho priestoru a banské vody, ktoré v zmysle § 40 ods. 2 zákona č. 44/1988 Zb. (banský zákon) je navrhovateľ (ťažobná organizácia) pri banskej činnosti oprávnený bezodplatne užívať na svoju potrebu. Presná spotreba vody na tento účel nie je v tejto chvíli kvantifikovateľná.

Splaškové vody budú odvádzané do existujúcej žumpy (10 m³), ktorej objem bude potrebné zvýšiť.

Odpady

Realizáciou zmeny navrhovanej činnosti oproti súčasnému stavu nevzniknú nové druhy odpadov. Navrhovateľ má zabezpečené nakladanie so vzniknutými odpadmi v súlade so zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vzniknuté odpady sú zneškodňované na základe zmluvného vzťahu s firmou oprávnenou na nakladanie s príslušným druhom odpadu.

Zdroje hluku

V závere hlukovej štúdie (Príloha č. 6) je konštatované, že predmetná štúdia analyzovala hlukové pomery v okolí po realizácii činnosti „Ťažba sadrovca a anhydritu v Gemerskej Hôrke do 200 000 t/rok a základka vytŕažených

priestorov do 200 000 t/rok“, kde sa vyskytujú chránené bytové budovy. Spracované posúdenie hlukových pomerov spôsobených rozšírením ťažby poukazuje že:

„Hladiny hluku po realizácii „Ťažba sadrovca a anhydritu v Gemerskej Hôrke do 200 000 t/rok a základka vytŕažených priestorov do 200 000 t/rok“ sa vplyvom hluku z dopravy zvýšia o 0,1 až 0,4 dB, čo je zanedbateľné zvýšenie imisii hlukových hladín.

Hladiny hluku zo samotnej prevádzky „Ťažba sadrovca a anhydritu v Gemerskej Hôrke do 200 000 t/rok a základka vytŕažených priestorov do 200 000 t/rok“ neprekračujú najvyššie prípustné hladiny hluku pre referenčný časový interval deň a večer a noc.“

Na základe uvedeného je možné konštatovať, že navrhovaná činnosť nezhorší hlukové pomery v posudzovanej obytnej zóne a nespôsobí zhoršenie životných podmienok obyvateľstva z hľadiska hluku v porovnaní s jestvujúcim stavom.

Vibrácie

Navrhovaná zmena činnosti nebude zdrojom vibrácií nad rámec terajšieho stavu.

Žiarenia a iné fyzikálne polia

Navrhovaná zmena činnosti nebude zdrojom žiarenia a iných fyzikálnych polí.

Iné očakávané vplyvy

V rámci zmeny navrhovanej činnosti neočakávame žiadne iné vplyvy či vyvolané investície.

S prihliadnutím na kritériá uvedené v prílohe č. 10 zákona o posudzovaní vplyvov OÚ Rožňava uvádza nasledovné identifikované vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia:

V rámci vykonaného zisťovacieho konania boli identifikované jednotlivé vplyvy navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia. Hodnotenie vplyvov činnosti na životné prostredie vychádza z identifikácie ovplyvnenia jednotlivých zložiek životného prostredia v dôsledku pôsobenia vstupov a výstupov navrhovanej činnosti. Cieľom špecifikácie predpokladaných vplyvov na prvky prírodného, krajinného a socioekonomického prostredia je podchytenie tých vplyvov, ktoré by závažným spôsobom zmenili existujúcu kvalitu životného prostredia v negatívnom smere.

Vplyv na prírodné prostredie

Reliéf a horninové prostredie

Medzi najväčšie negatívne vplyvy ťažby nerastných surovín na životné prostredie patrí narušenie stability povrchu, indukované prítomnosťou otvorených vytŕažených priestorov v podzemí. Samotná navrhovaná činnosť však nespôsobí zhoršenie jestvujúceho stavu, naopak v súčinnosti so zakladaním (spätným zasypávaním) vydobytých priestorov sa tieto negatívne vplyvy ťažby účinne a environmentálne prijateľne eliminujú. Základka plní hlavne funkciu podopierania nadložia, aby sa nerastné suroviny mohli bezpečne ťažiť.

Okrem toho sa navrhovanou činnosťou zároveň dosiahne to, že sa do istej miery môže zabrániť zbytočnému znečisteniu suroviny a znížia sa náklady na údržbu banského diela. Zakladanie vydobytých priestorov tiež chráni povrchové objekty pred vznikom poklesu terénu.

Navrhovaná činnosť nemá za následok žiadny záber pôdy. Na zakladanie (spätné zasypávanie) sa bude využívať výlučne nezávadný a pre životné prostredie vhodný inertný odpad v súlade s platnými predpismi zákona o odpadoch. Z hľadiska kontaminácie horninového prostredia rizikový činiteľ predstavuje predovšetkým zlyhanie nasadenej techniky a mechanizácie, v dôsledku ktorého by mohlo dôjsť k úniku ropných látok z palivových nádrží týchto mechanizmov. Do istej miery tiež za rizikové možno považovať zlyhanie ľudského faktora.

Zaistením dobrého technického stavu používanej techniky a mechanizácie, sa uvedené riziko zníži na prijateľnú mieru. Zmena navrhovaná činnosť nebude mať negatívny vplyv na nerastné suroviny, realizáciou základky sa umožní ich ďalšia ťažba v súlade s použitou a schválenou ťažobnou metódou.

Zmenou navrhovanej činnosti nedochádza k zmene vo vplyvoch navrhovanej činnosti na reliéf a horninové prostredie.

Vplyvy na klimatické pomery a zraniteľnosť navrhovanej činnosti voči zmene klímy

Navrhovaná činnosť nemá vzhľadom na svoj charakter ako v nulovom, tak aj v realizačnom variante žiadny vplyv na klimatické pomery, resp. nevykazuje zraniteľnosť voči zmenám klímy.

Vplyv na ovzdušie

Hodnotenie kvality ovzdušia je uvedené v kap. č. 11 Rozptylovej štúdie (Carach, 2025). Na základe výsledkov modelu je možné konštatovať, že realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k miernemu zvýšeniu maximálnych krátkodobých a priemerných ročných koncentrácií monitorovaných znečisťujúcich látok. Priemerné úrovne

maximálnych krátkodobých a priemerných ročných úrovní monitorovaných ZL po realizácii navrhovanej činnosti budú nižšie ako príslušné limitné hodnoty kvality ovzdušia. V prípade hodnotenia absolútnych maximálnych krátkodobých koncentrácií PM₁₀ je možné konštatovať, že vo zvolenom segmente nebude dochádzať k zvýšeniu počtu prekročení 24h limitnej hodnoty kvality ovzdušia PM₁₀ v porovnaní so súčasným stavom. V súčasnosti dochádza k prekročeniu 24h limitnej hodnoty kvality ovzdušia vo zvolených referenčných bodoch 3 až 5 krát v priebehu roka (povolených je 35 prekročení 24h koncentrácie PM₁₀ za rok). V prípade maximálnych krátkodobých koncentrácií PM_{2,5} nie je určená 24h limitná hodnota kvality ovzdušia. V prípade ostatných monitorovaných ZL (NO₂, CO, VOC) budú príslušné absolútne maximálne krátkodobé koncentrácie nižšie ako príslušné absolútne maximálne krátkodobé (1h, 8h) koncentrácie ZL nižšie, čo znamená žiadne prekročenie príslušnej limitnej hodnoty. V súvislosti s evidovaným prekročením 24h koncentrácie PM₁₀ je zdrojom týchto znečisťujúcich látok príspevok lokálnych kúrenísk.

Uvedenú očakávanú úroveň kvality ovzdušia môžeme predpokladať pre celé obdobie rokov 2026 – 2046 (Rozptylová štúdia, Carach, 2025).

Porovnaním súčasného stavu kvality ovzdušia a očakávanej úrovne kvality ovzdušia po realizácii navrhovanej činnosti je možné konštatovať, že zvýšenie ťažby sadrovca a anhydritu v porovnaní so súčasným stavom spôsobí mierne zvýšenie maximálnych krátkodobých a priemerných ročných koncentrácií ZL a to najmä z týchto dôvodov:

- úprava vyťaženej sadrovca a anhydritu (drvenie, triedenie, skládkovanie v hale alebo na nádvori areálu) prebieha v súčasnosti ako aj po realizácii navrhovanej činnosti bude prebiehať v porovnateľnej výkonnej kapacite,
- zmena sa predpokladá iba z dôvodu intenzity manipulácie s vyťaženým materiálom, čo priamo súvisí aj s nárastom emisií z prevádzky manipulačnej a dopravnej techniky.

Vplyv na vodné pomery

Podzemné vody veľmi úzko súvisia s horninovým prostredím, nakoľko sú tieto dve zložky v neustálom kontakte, preto aj vplyvy na ne pôsobiace možno považovať za takmer identické.

Podľa údajov PODP ložiska sadrovec a anhydrit v dobývacom priestore Gemerská Hôrka na obdobie 2026-2046 sa pre celú plochu dobývacieho priestoru predpokladajú prítoky 13 až 23 l.s-1. Tieto prítoky sú v súčasnosti odvádzané do zbernej nádrže. Nahromadená voda sa používa na vodný výplach pri vŕtaní, resp. je odvádzaná na povrch. Po opustení štôlne sú banské vody vedené do sedimentačnej nádoby so sorbčným lapačom olejov. Po prečistení sú vedené do drenu so spätným vypúšťaním do podzemných vôd.

Riziko kontaminácie podzemnej a povrchovej vody následkom realizácie navrhovanej činnosti existuje len v súvislosti s možnosťou vzniku neštandardných situácií, napr. uvoľnenie palív a olejov z palivových jednotiek vozidiel a mechanizmov následkom nehôd, zlého technického stavu vozidiel a mechanizmov, zlyhaním ľudského faktora a podobne. Toto riziko však nie je signifikantne vyššie než v prípade samotnej ťažobnej činnosti v tomto dobývacom priestore a má povahu len možného rizika spojeného prakticky s akoukoľvek ľudskou, resp. priemyselnou činnosťou. Počas realizácie navrhovanej činnosti je potrebné zabezpečiť, aby z nasadených mechanizmov nedochádzalo k úniku ropných látok do pôdy, horninového prostredia a k následnému znečisteniu povrchových alebo podzemných vôd.

Pre účely pôvodného zámeru navrhovanej činnosti (INECO, s.r.o., 2021) bol vypracovaný „Projekt monitoringu vplyvu navrhovanej činnosti na povrchové vody a podzemné vody“ (Bachňák, 2021).

Na základe údajov poskytnutých prevádzkovateľom banskej prevádzky a údajov získaných priamo v teréne odborný posudzovateľ konštatoval, že:

- 1) V prijateľnom dosahu banskej prevádzky sa nenachádza vhodný recipient, do ktorého by mohli byť vypúšťané odpadové vody. Rieka Slaná sa nachádza cca 300 m juhovýchodne od banskej prevádzky. Z tohto dôvodu prevádzkovateľ požaduje vypúšťať vyčistené odpadové vody do podzemných vôd.
- 2) Odpadové vody v celoročnom vypúšťaní (cca 3 624 m³) sa na dotácii podzemných vôd v bezprostrednom okolí podieľajú hodnotou 0,3 %. V tejto súvislosti na základe súčasného stavu vylučujeme aj možnosť prípadného zamokrenia nižšie položených pozemkov.
- 3) Vzhľadom k doterajšej prevádzke a navrhovanej činnosti spojenej so zakladaním wydobyťých priestorov inertnými odpadmi, vyčistené odpadové vody musia spĺňať limity sledovaných ukazovateľov.
- 4) Vypúšťanie vyčistených odpadových vôd (kontrolovateľná výusť) je riešená do hĺbkového drenu (1 x 2 x 3 m), ktorý je vyplnený drveným kamenivom frakcie 16-32 mm, podľa pôvodného projektu zeolitom (doporučená periodická výmena).
- 5) V infiltračnej oblasti vypúšťaných odpadových vôd, ani v širšom okolí sa nenachádzajú zdroje pitnej vody, ktoré by vypúšťanými odpadovými vodami mohli byť ohrozené. V uvedenom území sa nenachádzajú ochranné pásma vodných zdrojov. Na základe zistených skutočností a pri dodržaní vyššie uvedených doporučení vypúšťané odpadové

vody neovplyvnia režim a kvalitu podzemných vôd nad súčasnú úroveň. Odpadové vody je možné vypúšťať do podzemných vôd (Bachňák, 2021).

Vplyv na pôdu

Realizáciou zmeny navrhovanej činnosti nedôjde k novému záberu pôdy a nedôjde ani k žiadnym iným vplyvom súvisiacim s pôdami, nakoľko ide o činnosť, ktorá sa bude vykonávať v hlbínnej bani. V prípade realizačného variantu bude zvýšená pravdepodobnosť havarijných situácií v súvislosti s prítomnosťou pracovných mechanizmov. Toto riziko však nie je významnejšie než pri samotnej ťažbe a v prípade dodržiavania všetkých pracovných postupov a predpisov bude toto riziko prakticky úplne eliminované. Z tohto dôvodu sa hodnotí ako nerelevantné. Ďalším možným potenciálnym faktorom v súvislosti so znečistením pôdy je charakter ukladaných odpadov. Za týmto účelom budú využívané len vhodné nezávadné inertné odpady a teda nepredpokladá sa významné riziko znečistenia pôdy v dôsledku realizácie realizačného variantu. Vzhľadom na uvedené sa hodnotí tento vplyv ako málo významný nepriaznivý vplyvy. Počas realizácie navrhovanej činnosti bude vykonané zakladanie vydobytých priestorov, čím dôjde ku stabilizácii nadložia. Tento pozitívny vplyv bude trvalý a významný.

Zmenou navrhovanej činnosti nedochádza k zmene vo vplyvoch navrhovanej činnosti - nedochádza k záberu pôdy.

Vplyv na faunu, flóru a ich biotopy

Vzhľadom na skutočnosť, že ide o hlbinnú banu je možné vplyvy tejto činnosti na faunu a flóru považovať za nevýznamné, resp. v rozsahu vplyvov, zodpovedajúcich súčasnému stavu v súvislosti s jestvujúcou banskou činnosťou. Uvažovať možno v najnepriaznivejšom stave so zvýšením počtu prejazdov nákladných vozidiel do / z záujmového územia, čo potenciálne spôsobí negatívny vplyv na faunu a flóru z dôvodu častého pohybu vozidiel a súvisiaceho hluku a emisií, vyrušenia živočíchov, resp. zvýšenou mierou pravdepodobnosti stretu prepravného vozidla so zverou. Tieto faktory však nebudú pôsobiť významne nad mieru jestvujúcej banskej činnosti v dotknutom území. Z pohľadu imisného zaťaženia súvisiaceho s navrhovanou činnosťou možno pri hodnotení vplyvu na vegetáciu vychádzať z údajov uvedených v rozptylovej štúdii. Tieto sa porovnali s legislatívne ustanovenými imisnými limitmi na ochranu vegetácie uvedenými v Prílohe č. 2 k vyhláske č. 244/2016 Z. z. Z uvedeného vyplýva, že pri hodnotení NOX (vyjadrených ako NO₂) ako jedinej relevantnej znečisťujúcej látky, ktorú možno porovnať s kritickou úrovňou znečistenia vzdušia na ochranu vegetácie, nedôjde pri navrhovanej činnosti k prekročeniu tejto kritickej úrovne, resp. miera vplyvu na vegetáciu bude veľmi nízka na úrovni 0,33 % kritickej úrovne.

Tento vplyv zmenou navrhovanej činnosti sa obmedzí len na vplyv z prepravy suroviny a základkového materiálu v blízkosti samotného hodnoteného územia a komunikácii.

Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny

Vplyv na krajinu

Z pohľadu obrazu krajiny, jej využívania a celkovej štruktúry je hodnotenie navrhovanej činnosti nerelevantné, nakoľko ide o prevádzku hlbínnej bane. Vonkajšie prvky ťažby, napr. halda, na ktorú sa budú ukladať odpady určené pre zakladanie (spätné zasypávanie) vydobytých priestorov nemajú zásadný vplyv na krajinný obraz, štruktúru alebo využívanie krajiny a možno ich považovať za totožné pre obidva riešené varianty.

Miera ovplyvnenia krajiny a krajinnej scenérie realizáciou navrhovanej činnosti závisí predovšetkým od charakteru technického zásahu v krajine. Vzhľadom na to, že v štruktúre krajiny je súčasná prevádzka hlbínnej bane dlhodobo zakomponovaná, negatívny efekt zmeny navrhovanej činnosti sa v dotknutom území neprejaví.

Vplyv na chránené územia a ich ochranné pásma

Dotknuté územie sa nenachádza v chránenej oblasti, ani v ochrannom pásme chránených oblastí. Vzhľadom na tieto skutočnosti nebudú mať jednotlivé varianty navrhovanej činnosti vplyv na takéto lokality. Z tohto dôvodu ich hodnotíme ako irelevantné.

Vplyvy na územný systém ekologickej stability

Predpokladá sa, že navrhovaná činnosť neznižuje ekologickú stabilitu krajiny, nakoľko nedôjde k zásahom do prvkov územného systému ekologickej stability (ÚSES). Pri dodržaní opatrení počas realizácie navrhovanej činnosti nepredpokladáme významné negatívne vplyvy na prvky ochrany prírody a krajiny.

Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme

Z hľadiska urbánneho komplexu a využívania zeme je zvolené územie pre navrhovanú činnosť nevyhnutné. Proces realizačných prác hodnotíme z pohľadu urbánneho komplexu a využívania zeme ako irelevantný.

Vplyvy na archeologické náleziská

Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na známe archeologické náleziská. Na posudzovanom území ani v jeho užšom okolí sa nenachádzajú žiadne známe archeologické náleziská.

Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Na riešenom území sa paleontologické náleziská ani významné geologické lokality nenachádzajú. Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na paleontologické náleziská ani významné geologické lokality.

Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy (napr. miestne tradície)

Vplyvy navrhovanej činnosti na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy nie sú známe. K dotknutému územiu sa nevzťahujú žiadne miestne tradície, nenachádzajú sa tu pamätné miesta ani iné kultúrne alebo historické hodnoty. Zmenou navrhovanej činnosti nedochádza k zmenám týkajúcich sa vplyvu na krajinu, na chránené územia a ich ochranné pásma, územný systém ekologickej stability, urbánny komplex a využívanie zeme, kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská, paleontologické náleziská a významné geologické lokality, kultúrne hodnoty nehmotnej povahy.

Vplyv na obyvateľstvo

Dotknuté obyvateľstvo

Najbližšie sídelné objekty (bytové budovy) sa nachádzajú bezprostredne v blízkosti prístupovej cesty k umiestneniu navrhovanej činnosti. Vzdialenosť týchto bytových budov je zhruba 100 m od vchodu do hlbínnej bane, resp. cca 70 m od približného priestorového stredu haldy - úložiska banského odpadu, ktoré bude slúžiť aj pre uloženie záujmových inertných odpadov po ich privezení a pred ich presunom do priestorov hlbínnej bane.

Na základe výsledkov posudzovania jednotlivých vplyvov navrhovanej činnosti na dotknuté obyvateľstvo možno konštatovať, že dotknuté obyvateľstvo nebude v súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti dotknuté významným spôsobom.

Vplyv hluku na obyvateľstvo

Na základe hlukovej štúdie (Venglovský, 2024) môžeme konštatovať, že predmetná štúdia analyzovala hlukové pomery v okolí po realizácii činnosti „Ťažba sadrovca a anhydritu v dobývacom priestore Gemerská Hôrka do 200 000 t/rok a základka vyťažených priestorov do 200 000 t/rok“, kde sa vyskytujú chránené bytové budovy. Spracované posúdenie hlukových pomerov spôsobených rozšírením ťažby poukazuje, že:

- Hladiny hluku po realizácii „Ťažba sadrovca a anhydritu v dobývacom priestore Gemerská Hôrka do 200 000 t/rok a základka vyťažených priestorov do 200 000 t/rok“ sa vplyvom hluku z dopravy zvýšia o 0,1 až 0,4 dB, čo je zanedbateľné zvýšenie imisii hlukových hladín.

- Hladiny hluku zo samotnej prevádzky „Ťažba sadrovca a anhydritu v dobývacom priestore Gemerská Hôrka do 200 000 t/rok a základka vyťažených priestorov do 200 000 t/rok“ neprekračujú najvyššie prípustné hladiny hluku pre referenčný časový interval deň a večer a noc.

Na základe hlukovej štúdie je možné konštatovať, že navrhovaná činnosť nezhorší hlukové pomery v posudzovanej obytnej zóne a nespôsobí zhoršenie životných podmienok obyvateľstva z hľadiska hluku v porovnaní s jestvujúcim stavom.

Vplyv zápachu na obyvateľstvo

Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti a druh odpadov určených k zakladaniu (spätnému zasypávaniu) vydobytých priestorov nie je dôvod predpokladať vznik zápachu. Tento vplyv hodnotíme ako irelevantný.

Vplyv imisiej záťaže na obyvateľstvo

Hodnotenie kvality ovzdušia je uvedené v kap. č. 11 Rozptylovej štúdie (Carach, 2025). Na základe výsledkov modelu je možné konštatovať, že realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k miernemu zvýšeniu maximálnych krátkodobých a priemerných ročných koncentrácií monitorovaných znečisťujúcich látok. Priemerné úrovne maximálnych krátkodobých a priemerných ročných úrovní monitorovaných ZL po realizácii navrhovanej činnosti budú nižšie ako príslušné limitné hodnoty kvality ovzdušia. V prípade hodnotenia absolútnych maximálnych krátkodobých koncentrácií PM₁₀ je možné konštatovať, že vo zvolenom segmente nebude dochádzať k zvýšeniu počtu prekročení 24h limitnej hodnoty kvality ovzdušia PM₁₀ v porovnaní so súčasným stavom. V súčasnosti dochádza k prekročeniu 24h limitnej hodnoty kvality ovzdušia vo zvolených referenčných bodoch 3 až 5 krát v priebehu roka (povolených je 35 prekročení 24h koncentrácie PM₁₀ za rok). V prípade maximálnych krátkodobých koncentrácií PM_{2,5} nie je určená 24h limitná hodnota kvality ovzdušia. V prípade ostatných monitorovaných ZL (NO₂, CO, VOC) budú príslušné absolútne maximálne krátkodobé koncentrácie nižšie ako príslušné absolútne maximálne krátkodobé (1h, 8h) koncentrácie ZL nižšie ako príslušné limitné hodnoty, čo znamená žiadne prekročenie príslušnej limitnej hodnoty. V súvislosti s evidovaným prekročením 24h koncentrácie PM₁₀ je zdrojom týchto znečisťujúcich látok príspevok lokálnych kúrenísk.

Uvedenú očakávanú úroveň kvality ovzdušia môžeme predpokladať pre celé obdobie rokov 2026 – 2046 (Rozptyľová štúdia, Carach, 2025). Porovnaním súčasného stavu kvality ovzdušia a očakávanej úrovne kvality ovzdušia po realizácii navrhovanej činnosti je možné konštatovať, že zvýšenie ťažby sadrovca a anhydritu v porovnaní so súčasným stavom spôsobí mierne zvýšenie maximálnych krátkodobých a priemerných ročných koncentrácií ZL a to najmä z týchto dôvodov:

- úprava vytiaženého sadrovca a anhydritu (drvenie, triedenie, skládkovanie v hale alebo na nádvorí areálu) prebieha v súčasnosti ako aj po realizácii navrhovanej činnosti bude prebiehať v porovnateľnej výkonnej kapacite,
- zmena sa predpokladá iba z dôvodu intenzity manipulácie s vytiaženým materiálom, čo priamo súvisí aj s nárastom emisií z prevádzky manipulačnej a dopravnej techniky

Zmena navrhovanej činnosti spôsobí nevýznamný nárast hluku a emisií, ktoré budú pôsobiť na obyvateľstvo v blízkosti navrhovanej činnosti a pozdĺž dopravných trás.

Hodnotenie zdravotných rizík

Pri dodržaní platných bezpečnostných a hygienických limitov navrhovaná činnosť nebude zdrojom toxických, alebo iných škodlivín a žiadnym spôsobom neovplyvní zdravotný stav dotknutého obyvateľstva. Na základe doterajších skúseností s prevádzkou spoločnosti nepredpokladáme, že prevádzka navrhovanej zmeny činnosti bude spojená s ohrozením zdravotného stavu dotknutého obyvateľstva vplyvom hluku, emisií, resp. používaním látok s nebezpečnými vlastnosťami v prevádzke. Zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v § 2 ods. 1 písm. v) definuje hodnotenie rizika ako proces vyhodnocovania pravdepodobnosti a závažnosti škodlivého účinku na človeka v dôsledku expozície nebezpečnému faktoru za definovaných podmienok z definovaných zdrojov.

Hodnotenie zdravotných rizík pozostáva z

1. určenia nebezpečnosti,
2. zhodnotenia expozície,
3. určenia vzťahu dávky a účinku
4. charakteristiky rizika v životnom prostredí

(kvalitatívny a kvantitatívny popis závažnosti pravdepodobného poškodenia zdravia, neistota odhadu rizika).

Zdravotné riziká sa teda chápu ako pravdepodobnosť vzniku škodlivých účinkov na ľudí v dôsledku ich nadlimitnej expozície nebezpečným, zdraviu škodlivým faktorom. Pojem „limit“ zákon č. 355/2007 Z.z. pritom definuje ako „úroveň expozície, ktorá aj keď sa pravidelne opakuje počas života, nebude nikdy viesť k negatívnemu účinku na zdravie, ako sa dá predpokladať podľa súčasného stavu poznania“.

Zdraviu škodlivé faktory životného prostredia a pracovného prostredia sú fyzikálne, chemické a biologické faktory, ktoré podľa súčasných poznatkov vedy spôsobujú, alebo môžu spôsobiť poruchy zdravia, a ľudský organizmus zaťažujúce faktory vyplývajúce zo životných podmienok, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú fyziologické a psychické funkcie ľudí.

Systém hodnotenia zdravotných rizík je založený v prvom rade na identifikácii významných faktorov práce a pracovného prostredia, ktoré môžu ovplyvniť zdravie ľudí a na ich následnej objektivizácii, čiže zistení ich reálnej úrovne meraním, vykonaným predpísaným spôsobom.

Ak sa o niektorých zdraviu škodlivých faktoroch životného prostredia a pracovného prostredia objektívne predpokladá, že neovplyvňujú významným spôsobom zdravie ľudí, posúdením rizika z týchto faktorov sa preukáže, že riziko nie je potrebné podrobne hodnotiť. Riziká z ostatných, významnejších faktorov sa posúdia na základe výsledkov uskutočnenej objektivizácie a výsledný posudok o riziku je konštatovaním o tom, či existuje reálne riziko poškodenia zdravia ľudí a či je potrebné vykonať konkrétne opatrenia na odstránenie, alebo na zmiernenie tohto rizika.

Navrhovateľ činnosti po uvedení prevádzky do užívania, realizoval preventívne opatrenia s cieľom eliminácie a zníženia zdravotného rizika pre zamestnancov, vznikajúce v súvislosti s pracovnou činnosťou, ktoré bude aj po navrhovanej zmene zabezpečovať.

Na základe dôkladného hodnotenia vplyvov na životné prostredie je zrejmé, že charakter a rozsah navrhovanej činnosti nenesie so sebou zdravotné riziká pre obyvateľstvo obytných zón. Možným priamym potenciálnym zdravotným rizikám (rizikové faktory: emisie znečisťujúcich látok - chemický faktor a hluk - fyzikálny faktor) budú pri prevádzke navrhovanej činnosti vystavení iba zamestnanci (obsluha), ktorí budú poverení na výkon jednotlivých úkonov pri terénnych úpravách.

Pre realizáciu navrhovanej činnosti budú v zmysle platnej legislatívy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vypracované a schválené technologické postupy (v rámci POPD, metodické pokyny) jednotlivých úkonov určenými zamestnancami a prevádzkovými dokumentáciami.

Posudzovanie vplyvov, pochádzajúcich z rôznorodých činností, či už antropogénnych alebo prírodných, na zdravie ľudí, je procesom veľmi komplikovaným a komplexným. Vplyvy na zdravie človeka pochádzajú z mnohých zdrojov a z medicínskeho pohľadu je veľmi problematické extrahovať jeden zdroj a sledovať jeho účinky (či už kvalitatívne alebo kvantitatívne). Riziká možno vo všeobecnosti rozdeliť na:

- riziko akútneho charakteru (nehody, havárie),
- riziko chronického charakteru (expozícia polutantom cez znečistené ovzdušie, hluk, vodu, pôdu).

Úniky znečisťujúcich látok, ktoré sa môžu vyskytovať vo veľmi nízkych koncentráciách, ale z hľadiska dlhodobého pôsobenia môžu predstavovať riziko pre človeka.

V zmysle tohto rozdelenia môžeme konkrétne zdravotné riziká terénnych úprav rozdeliť na:

- riziko akútneho charakteru v dôsledku dopravných nehôd a havárií strojov,
- riziko chronického charakteru v dôsledku vdychovania znečisťujúcich látok prachových častíc emitovaných do ovzdušia počas banských prác,
- riziko chronického charakteru v dôsledku zvýšenej hlukovej záťaže počas ťažby a dopravy nerastu a základky.

Pri spätnom zasypávaní vytŕažených priestorov budú dodržiavané tie isté zásady, ako pri prevádzkovaní banskej prevádzky. Vzhľadom k tomu nie je predpoklad, že realizácia navrhovanej zmeny činnosti bude negatívne ovplyvňovať zdravie, pohodu a kvalitu života obyvateľov obce Gemerská Hôrka.

Negatívne vplyvy prevádzky sa môžu prejaviť u pracovníkov banskej prevádzky. V pracovnom prostredí sa vyskytujú rizikové faktory, najmä prašnosť, hlučnosť a vibrácie. Ohrozenie pracovníkov týmito rizikovými faktormi vyplýva z charakteru činnosti v banskej prevádzke.

Rôzne právne predpisy stanovujú základné požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, ktoré vieme rozdeliť a zovšeobecniť :

- Používanie pracovných a ochranných pomôcok
- Dodržiavanie pracovných a technologických postupov
- Bezpečnostné školenia a kontroly
- Odborná spôsobilosť zodpovedných osôb
- Znalosť pracovných postupov a manuálov
- Znalosť havarijných postupov pri neštandardných situáciách
- Zdravotná starostlivosť, preventívne prehliadky

Podrobnejšie riešenie otázok bezpečnosti a ochrany zdravia je predmetom prevádzkových predpisov a ďalšej dokumentácie.

Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti a na požiadavku plnenia prísnych bezpečnostných predpisov sú riziká bežné, ako pri inej činnosti.

Prevádzkovateľ navrhovanej činnosti zrealizuje preventívne opatrenia s cieľom eliminácie a zníženia zdravotného rizika pre zamestnancov, vznikajúce v súvislosti s ich pracovnou činnosťou. Pri zabezpečovaní a realizácii preventívnych opatrení na ochranu zdravia vychádza zo zákonných požiadaviek na ochranu zdravia, vyplývajúce najmä zo zákonov č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce v platnom znení, zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení a č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení, ako aj z NV SR č. 355/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v platnom znení, č. 115/2006 Z.z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku v platnom znení. Navrhovanou zmenou nedochádza k zmene v rizikách navrhovanej činnosti.

Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

Komplexné posúdenie variantov navrhovanej činnosti vychádza z informácií, ktoré boli uvedené v predchádzajúcich kapitolách, v rámci ktorých boli pre jednotlivé identifikované vplyvy navrhovanej činnosti priradené hodnoty odhadu ich významnosti na základe vykonaného posudzovania vplyvov na životné prostredie. Tento odhad významnosti vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, vrátane zdravia obyvateľstva bol vykonaný maximálne konzervatívne s cieľom zistenia najnepriaznivejšieho možného stavu a objektívneho porovnania jednotlivých riešení variantov.

Popis zmeny:

Vplyvy navrhovanej zmeny v rámci komplexného posúdenia sú priaznivejšie, ako v prípade jej nerealizovania, teda nulového variantu. V súvislosti s očakávanými vplyvmi a ďalšími možnými rizikami prevádzky navrhovanej činnosti boli prijaté opatrenia na minimalizáciu a predchádzanie negatívnych vplyvov a ich následkov.

Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

V rámci navrhovanej činnosti nedôjde k priamym ani nepriamym vplyvom presahujúcim štátne hranice Slovenskej republiky.

Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území

Všetky súvislosti, ktoré spracovateľ na súčasnej úrovni poznania navrhovanej činnosti i posudzovaného územia očakáva, sú uvedené v kapitole o základných údajoch zámeru a o jeho predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch.

Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti

Prevádzkové riziká a ich možný vplyv na územie /možnosť vzniku havárií

Za dodržania všetkých prevádzkových, organizačných, požiarnych a bezpečnostných predpisov by malo byť eliminované riziko navrhovanej činnosti. Potenciálne riziká poškodenia, alebo ohrozenia životného prostredia môžu vzniknúť v dôsledku nasledovných príčin:

- zlyhanie technických opatrení (najmä havárie mechanizmov a dopravných prostriedkov),
- zlyhanie ľudského faktora (nedodržanie pracovnej alebo technologickej disciplíny, ...),
- sabotáže, vlámnia a krádeže,
- vonkajšie vplyvy (neovplyvniteľné udalosti – finančný krach prevádzkovateľa, ...),
- prírodné sily (prívalové dažde, povodne, zemetrasenie, ...).

Nehody a havárie môžu mať tieto následky:

- kontaminácia horninového prostredia a podzemnej vody,
- požiar,
- škody na majetku,
- poškodenie zdravia, až smrť.

Väčšina rizík je však na úrovni pracovnej disciplíny a dodržiavania bezpečnostných zásad (v pracovnom procese), takže prevenciou je predovšetkým osobná úroveň vzdelania a miera zodpovednosti a spôsobilosti vykonávať danú činnosť.

Vo všeobecnosti prevenčným opatrením k nepredvídaným situáciám a haváriám je vypracovanie havarijných plánov a manipulačných poriadkov a riadne zaškolenie pracovníkov.

Vzhľadom na charakter a parametre navrhovanej činnosti sa na prevádzku nebudú vzťahovať povinnosti vyplývajúce zo zaradenia danej prevádzky do kategórie A alebo B podľa zákona č. 128/2015 Z.z..

Zdôvodnenie potreby navrhovanej zmeny činnosti v danej lokalite

V prípade ak by ťažba najvýznamnejšieho ložiska sadrovca a anhydritu na Slovensku stagnovala, znižovala by sa sebestačnosť v pokrývaní potrieb po uvedených surovinách. Zakladanie vydobytých priestorov hlbinej bane by muselo prebiehať bez využívania navrhovaných zhodnotiteľných odpadov tzn. s použitím vlastného banského odpadu (hlušina z ťažby) a iným neodpadovým materiálom, čo by bolo značne finančne nákladné a takéto riešenie možno označiť v rozpore s koncepciou odpadového hospodárstva SR, nakoľko pre tento účel existujú dostatočné kapacity vhodných druhov inertných odpadov, ktoré takýmto spôsobom možno efektívne a najmä environmentálne prijateľne zhodnotiť.

Vplyv na reliéf a horninové prostredie

Navrhovaná činnosť nebude mať negatívny vplyv na nerastné suroviny, realizáciou základky sa umožní ich ďalšia ťažba v súlade s použitou a schválenou ťažobnou metódou. Zmenou navrhovanej činnosti nedochádza k zmene vo vplyvoch navrhovanej činnosti na reliéf a horninové prostredie.

Vplyvy na ovzdušie

Odkryté plochy odvalu č. I. a odvalu č. II možno považovať za plošný zdroj prašných emisií, keď najmä v klimaticky nepriaznivých podmienkach (sucho, silnejší vietor) môže dôjsť k víreniu prachu, ktorý môže byť rozptýľovaný sčasti aj do okolia prevádzky (sekundárna prašnosť), ktorej je možné predísť kropením vodou. Zmena navrhovanej činnosti spôsobí nevýznamný nárast emisií, ktoré budú pôsobiť na obyvateľstvo v blízkosti navrhovanej činnosti a pozdĺž dopravných trás.

Vplyvy na vodné pomery

Z morfológie územia a hydrogeologických pomerov ložiska vyplýva potreba riešenia problematiky banských vôd v súvislosti s ich nepriamym vypúšťaním do podzemných vôd a ich monitoringom. Vypúšťané odpadové vody neovplyvnia režim a kvalitu podzemných vôd nad súčasnú úroveň.

Vplyv na pôdu

Realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k novému záberu pôdy a nedôjde ani k žiadnym iným vplyvom súvisiacim s pôdami, nakoľko ide o činnosť, ktorá sa bude vykonávať v hlbinej bani.

Vplyvy na faunu, flóru a biotopy

Pri hodnotení NOX (vyjadrených ako NO₂) ako jedinej relevantnej znečisťujúcej látky, ktorú možno porovnať s kritickou úrovňou znečistenia ovzdušia na ochranu vegetácie, nedôjde pri navrhovanej činnosti k prekročeniu tejto kritickej úrovne, resp. miera vplyvu na vegetáciu bude veľmi nízka na úrovni 0,33 % kritickej úrovne.

Vplyvy na krajinu a jej ekologickú stabilitu

Navrhovaná činnosť nezníži ekologickú stabilitu krajiny, nakoľko nedôjde k zásahom do prvkov územného systému ekologickej stability (ÚSES).

Vplyv na obyvateľstvo (hluk, zápach, emisie)

Zmena navrhovanej činnosti spôsobí nevýznamný nárast hluku a emisií, ktoré budú pôsobiť na obyvateľstvo v blízkosti navrhovanej činnosti a pozdĺž dopravných trás. Za najvýznamnejšie vplyvy pôsobiace na obyvateľstvo môžeme považovať zmeny v množstve emitovaných škodlivín do ovzdušia a hlukových hladín pri doprave, ktoré však budú málo významné. Pôjde len o vplyvy únosné a pôsobiace na obmedzenom území, eliminovateľné prijatými opatreniami. Veľkosť, rozsah a časovú expozíciu týchto nepriaznivých vplyvov je možné obmedziť organizačnými opatreniami, dodržiavaním technologickej a pracovnej disciplíny.

Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti bolo vypracované na základe dostupných relevantných podkladov a na základe toho je možné konštatovať, že zmena navrhovanej činnosti je akceptovateľná tak pre obyvateľstvo, ako aj pre blízke okolie.

Navrhovaná zmena je v súčasnosti jediným optimálnym riešením, pretože sa využije synergický efekt viacerých činností:

→ ekonomická a bezpečná ťažba významného ložiska sadrovca a anhydritu ↔ materiálové zhodnotenie stavebných odpadov spätným zasypávaním ↔ stabilizácia vydobytých priestorov ← .

Okrem významných prínosov pre životné prostredie má navrhovaná zmena aj nezanedbateľný ekonomický prínos.

Na základe realizácie posúdenia navrhovanej činnosti je možné deklarovať environmentálnu prijateľnosť realizácie zmeny navrhovanej činnosti.

Záverečné vyhodnotenie

OÚ Rožňava v rámci zisťovacieho konania z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie, vychádzal z predloženého oznámenia o zmene navrhovanej činnosti s názvom „Ťažba sadrovca a anhydritu v dobývacom priestore Gemerská Hôrka do 200 000 t/rok a základka vyťažených priestorov do 200 000 t/rok“. OÚ Rožňava v rámci zisťovacieho konania použil kritériá pre zisťovacie konanie podľa § 29 zákona o posudzovaní vplyvov, uvedené v prílohe č. 10 zákona o posudzovaní vplyvov, ktorá je transpozíciou prílohy č. III Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie.

Zmena navrhovanej činnosti „Ťažba sadrovca a anhydritu v dobývacom priestore Gemerská Hôrka do 200 000 t/rok a základka vyťažených priestorov do 200 000 t/rok“ spočíva v navýšení ťažby sadrovca a anhydritu na úroveň do 200 000 t za rok a využitií inertných odpadov na zakladanie vydobytých priestorov ložiska, resp. na ich spätné zasypávanie týmito odpadmi v množstve do 200 000 ton za rok. Z hľadiska technického a technologického hľadiska sa na uvedenej činnosti nič nemení, zachované budú rovnaké postupy.

Cieľom zámeru je nielen vplyvy identifikovať, ale aj navrhnúť environmentálne opatrenia na minimalizovanie nepriaznivých dopadov činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia vrátane zdravia, ktoré sú v predložennom dokumente jasne a zrozumiteľne definované. Vplyvy navrhovanej zmeny v rámci komplexného posúdenia sú priaznivejšie ako v prípade jej nerealizovania, teda nulového variantu. Taktiež boli určené ďalšie opatrenia na minimalizovanie nepriaznivých vplyvov, ktoré navrhli jednotlivé dotknuté orgány. Tieto opatrenia sú uvedené vo výroku tohto záverečného stanoviska zo zisťovacieho konania. Nakoľko z jednotlivých doručených stanovísk vyplynuli aj ďalšie požiadavky sú taktiež uvedené vo výroku tohto záverečného stanoviska zo zisťovacieho konania. Počas ťažobnej činnosti sa predpokladá zakladanie vydobytého priestoru aj vhodnými inertnými odpadmi, ktorých zloženie nebude škodiť žiadnej zložke životného prostredia. Týmto postupom budú založené – spätné zasypané pôvodné ťažobné bloky, čím sa zvyšuje výťažnosť suroviny na ložisku (ekonomický benefit) vytvárajú sa bezpečné podmienky pre ťažbu ložiska a minimalizáciu jej prípadného vplyvu na povrch.

Hoci predmetná činnosť spadá do kategórie zisťovacieho konania nepredpokladajú sa významné environmentálne vplyvy.

OÚ Rožňava vyhodnotil zmenu navrhovanej činnosti z hľadiska povahy a jej rozsahu a zároveň v kumulácii s činnosťami vykonávanými v okolí miesta vykonávania navrhovanej činnosti a významu očakávaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľov, pričom vzal do úvahy súčasný stav životného prostredia v dotknutom území.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti OÚ Rožňava vyhodnotil predpokladané vplyvy súvisiace s realizáciou navrhovanej činnosti, s ohľadom na jej význam, vlastnosti a očakávaný rozsah ako environmentálne vyhovujúce. K navrhovanej činnosti bolo doručených celkovo 9 stanovísk od dotknutých, rezortných a povoľujúcich orgánov. Do výroku záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania boli zapracované podmienky, ktoré vyplynuli z jednotlivých pripomienok a podmienok dotknutých subjektov, s výnimkou tých, ktoré upozorňovali na dodržiavanie právnych predpisov, keďže ich musí navrhovateľ dodržiavať aj bez osobitného uvedenia. Stanoviská dotknutých orgánov, ktoré k zámeru navrhovanej činnosti nedoručili žiadne pripomienky, sa v súlade s § 29 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov považuje za súhlasné.

OÚ Rožňava všetky doručené pripomienky počas zisťovacieho konania preskúmal, relevantné a opodstatnené pripomienky premietol do výroku záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania a z nerelevantnými a nepodstatnými pripomienkami sa vysporiadal po skutkovej aj právnej stránke a patrične zdôvodnil svoje stanovisko k nim.

Zo všetkých doručených stanovísk resp. vyjadrení je zrejmé, že ani jeden z účastníkov zisťovacieho konania nežiadal predloženú zmenu navrhovanej činnosti posudzovať. Na ústnom pojednávaní boli jednotlivé doručené stanoviská prejednené a nakoľko z nich nevzišli žiadne ďalšie požiadavky na navrhovateľa, bolo zisťovacie konanie ukončené.

OÚ Rožňava na základe preskúmania a zhodnotenia predloženého oznámenia o zmene navrhovanej činnosti, zhodnotenia stavu životného prostredia v záujmovom území, doručených stanovísk konštatuje, že pri dodržaní všeobecne platných záväzných predpisov, vhodných technických a bezpečnostných opatrení nebude navrhovaná činnosť predstavovať taký zásah do životného prostredia, ktorý by v značnej miere mohol ohroziť životné prostredie a zdravie obyvateľov, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto záverečného stanoviska zo zisťovacieho konania. Navrhovaná činnosť je v dotknutom území akceptovateľná a environmentálne prijateľná za dodržania opatrení na eliminovanie alebo zmiernenie vplyvu navrhovanej činnosti na životné prostredie určených vo výrokovej časti tohto záverečného stanoviska zo zisťovacieho konania. Zmenu navrhovanej činnosti je tak možné za predpokladu plného rešpektovania všetkých zákonom stanovených požiadaviek odporučiť k realizácii.

Záväzné stanovisko zo zisťovacieho konania je platné 3 roky, vzhľadom na § 29 ods. 19 zákona o posudzovaní vplyvov. Na návrh navrhovateľa môže príslušný orgán predĺžiť platnosť záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania o dva roky, a to aj opakovane, pričom celkový čas platnosti záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania nesmie prekročiť sedem rokov. Pri predlžovaní platnosti záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania príslušný orgán vyhodnotí, či došlo k podstatným zmenám podmienok v dotknutom území alebo k novým skutočnostiam súvisiacim s navrhovanou činnosťou alebo jej zmenou. Ak k takým zmenám došlo, príslušný orgán primerane podmienky určené v záväznom stanovisku zo zisťovacieho konania upraví alebo doplní alebo platnosť záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania nepredĺži. Záväzné stanovisko zo zisťovacieho konania stráca platnosť, ak sa počas jeho platnosti začne konanie o umiestnení alebo povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

Upozornenie:

Podľa § 29 ods. 14 zákona o posudzovaní vplyvov dotknutá obec, na ktorej území sa má navrhovaná činnosť alebo jej zmena realizovať o záväznom stanovisku zo zisťovacieho konania bezodkladne informuje verejnosť na svojom webovom sídle, ak ho má zriadené, a na úradnej tabuli obce.

Podľa § 38 ods. 6 zákona o posudzovaní vplyvov rozhodnutie povoľujúceho orgánu musí obsahovať podmienky, ktoré určil príslušný orgán v rozhodnutí vydanom v zisťovacom konaní, v záväznom stanovisku zo zisťovacieho konania alebo v záverečnom stanovisku, alebo spôsob, akým sa s uvedenými podmienkami navrhovateľ v rámci prípravy dokumentácie vysporiadal.

Poučenie

Podľa § 29 ods. 16 zákona o posudzovaní vplyvov, proti záväznému stanovisku zo zisťovacieho konania, v ktorom príslušný orgán určil, že sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena nebude posudzovať podľa zákona o posudzovaní vplyvov, môže podať odvolanie len dotknutá obec, na ktorej území sa má navrhovaná činnosť alebo jej zmena realizovať, a dotknutá verejnosť podľa § 3 písm. t) zákona o posudzovaní vplyvov.

Proti tomuto záväznému stanovisku zo zisťovacieho konania možno podať do 15 dní odo dňa doručenia odvolanie podľa § 29 ods. 17 zákona o posudzovaní vplyvov na príslušný orgán, ktorý ho vydal.

V prípade dotknutej verejnosti podľa § 3 písm. t) zákona o posudzovaní vplyvov sa za deň doručenia záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania považuje prvý deň zverejnenia záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania podľa § 29 ods. 13 zákona o posudzovaní vplyvov v centrálnom informačnom systéme.

Toto záväzné stanovisko zo zisťovacieho konania je po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, preskúmateľné súdom podľa ustanovení zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

JUDr. Ivan Gallo
vedúci odboru

Informatívna poznámka - tento dokument bol vytvorený elektronicky orgánom verejnej moci

IČO: 00151866 Sufix: 10244

Doručuje sa

ENVEX s.r.o., Šafárikova 91, 048 01 Rožňava, Slovenská republika
Ministerstvo životného prostredia SR, Námestie Ľudovíta Štúra 351, 812 35 Bratislava, Slovenská republika
Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Mlynské nivy 44/A, 821 09 Bratislava - Ružinov, Slovenská republika
Obec Gemerská Hôrka, Gemerská Hôrka 151, 049 12 Gemerská Hôrka, Slovenská republika
Obec Meliata, Meliata, 049 12 Meliata, Slovenská republika
Obec Bohúňovo, (časť obce - Tiba), Bohúňovo 72, 049 12 Bohúňovo, Slovenská republika
Obvodný banský úrad v Košiciach, Timonova 23 23, 041 57 Košice-Staré Mesto, Slovenská republika
Okresný úrad Košice, Oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Komenského 52, 041 26 Košice, Slovenská republika
Úrad Košického samosprávneho kraja, Námestie Maratónu mieru 1, 042 66 Košice - mestská časť Staré Mesto, Slovenská republika
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Rožňava, Špitálska 2212, 048 01 Rožňava, Slovenská republika
Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Rožňave, Šafáriková 63, 048 01 Rožňava, Slovenská republika
Okresný úrad Rožňava, Odbor starostlivosti o životné prostredie (ŠVS, ŠSOH, ŠSOO, ŠSOPaK), Špitálska 2212/3, 048 01 Rožňava, Slovenská republika